

Załącznik Nr 1 do. Uchwały Nr XXIV/141/10r
Rady Gminy Dubeninki z dnia 19 sierpnia 2010 r.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI DUBENINKI na lata 2010 - 2017

GMINA DUBENINKI

Dubeninki, sierpień 2010

Wprowadzenie.....	4
1. Komplementarność kierunków rozwoju miejscowości z celami strategicznymi gminy, powiatu i województwa.....	5
2. Charakterystyka miejscowości.....	6
2.1. Położenie miejscowości.....	6
2.2. Historia.....	6
2.2.1 Historia regionu.....	6
2.2.2. Historia miejscowości.....	9
2.2.3. Historyczny układ przestrzenny miejscowości.....	10
2.3. Struktura przestrzenna miejscowości.....	12
2.4. Obiekty zabytkowe.....	13
3. Inwentaryzacja zasobów służąca odnowie miejscowości.....	16
3.1. Funkcje, jakie pełni miejscowość.....	16
3.2. Charakterystyka mieszkańców.....	17
3.2.1. Liczba ludności i gęstość zaludnienia.....	17
3.2.2. Struktura wiekowa i płciowa ludności.....	18
3.2.3. Struktura zatrudnienia, bezrobocie i problemy społeczne.....	19
3.2.4. Poziom organizacji mieszkańców i ich osiągnięcia.....	20
3.2.5. Formy kultywowania tradycji.....	23
3.3. Dostęp mieszkańców do usług z zakresu ochrony zdrowia.....	25
3.4. Bezpieczeństwo publiczne i administracja.....	26
3.5. Oświata i wychowanie.....	26
3.6. Stan otoczenia środowiska naturalnego.....	28
3.6.1. Formy ochrony przyrody.....	28
3.6.2. Budowa geologiczna i rzeźba terenu.....	30
3.6.3. Gleby.....	31
3.6.4. Wody powierzchniowe.....	31
3.6.5. Charakterystyka flory i fauny.....	32
3.6.6. Zasoby naturalne.....	33
3.6.7. Warunki klimatyczne.....	34
3.7. Sfera gospodarcza.....	34
3.7.1. Rolnictwo i rolnicza przestrzeń produkcyjna.....	36
3.7.2. Przemysł, usługi, handel.....	36
3.7.3. Rynek pracy.....	36

Plan Odnowy Miejscowości Dubeninki

3.7.4.	Turystyka.....	37
3.8.	Infrastruktura techniczna.....	39
3.8.1.	Zasoby i warunki mieszkaniowe.....	39
3.8.2.	Sieć drogowa i dostępność komunikacyjna.....	39
3.8.3.	Sieć kanalizacyjna i wodociągowa.....	40
3.8.4.	Gospodarka odpadami.....	41
3.8.5.	Gazownictwo i ciepłownictwo.....	41
3.8.6.	Elektroenergetyka i łączność.....	42
4.	Zestawienie tabelaryczne zasobów miejscowości Dubeninki.....	42
5.	Opis i charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno – przestrzenne.	44
6.	Ocena mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń (Analiza SWOT).....	46
7.	Wizja rozwoju miejscowości.....	48
8.	Zestawienie, opis priorytetów, celów, programów.....	50
9.	Harmonogram wdrażania planu wraz z kosztorysem.....	52
10.	Karty zadań ujętych w Planie Odnowy Miejscowości.....	53
11.	Spółeczna analiza zapotrzebowania.....	65
12.	Sposób monitorowania, oceny i komunikacji społecznej.....	67
	Spis tabel i fotografii.....	68

Wprowadzenie

Rozwój Dubeninek zawiera się w idei odnowy wsi, której celem jest poprawa jakości życia na obszarach wiejskich przez zaspakajanie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców oraz promowanie obszarów wiejskich. Siła tożsamyh działań pobudza rozwój społeczności wiejskiej, przyczynia się do zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich oraz wpływa na wzrost atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej.

Plan Odnowy Miejscowości jest opracowaniem strategicznym, które harmonizuje założenia określone w ramach Odnowy wsi, nadając im uporządkowany charakter. Zakres rzeczowy dokumentu wypływa z potrzeb samych mieszkań i jest tworzony przy znacznym ich udziale. Określa najważniejsze działania, które sami zainteresowani uznali za istotne dla swojej miejscowości, działania, które pomogą im rozwiązać problemy, pokonać bariery i osiągnąć stawiane cele. Proponowane przedsięwzięcia mieszkańcy uznali za realne, możliwe do zrealizowania, przy założeniu także ich własnej aktywności oraz przy zaangażowaniu władz samorządowych.

Plan Odnowy Miejscowości Dubeninki dotyczy lat 2010–2017. Podstawową jego część stanowi opis zasobów wsi, tkwiącego w niej potencjału oraz możliwości organizacyjnych mieszkańców. Na tej podstawie przeprowadzona została analiza słabych i mocnych stron wsi oraz analiza szans i zagrożeń. Pozwoliła ona na określenie kierunków rozwoju miejscowości, nakreślenie priorytetów oraz wyszczególnienie działań, które będą w ich ramach realizowane.

Włączenie mieszkańców w proces współdecydowania o kierunkach rozwoju miejscowości przełamuje stereotyp planowania odgórnego, wyłącznie poprzez władze gminy, pobudzając jednocześnie całą społeczność lokalną do bardziej aktywnej pracy na rzecz wsi. Ważnym czynnikiem decydującym o sukcesie, jest wszechstronna współpraca i partnerskie podejście wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację przewodniej idei.

Zbiorcza ocena działań, zawartych w Planie Odnowy Miejscowości, została przeprowadzona przy wykorzystaniu badań ankietowych. Wyznaczone narzędzie społecznej analizy zapotrzebowania stanowi gwarancję otrzymania miarodajnych wyników, które wyznaczają politykę rozwoju Dubeninek w określonej perspektywie czasowej.

Plan Odnowy Miejscowości Dubeninki posłuży jako załącznik do projektów zgłaszanych w celu uzyskania pomocy finansowej w ramach Działania „Odnowa i Rozwój Wsi”, III Osi priorytetowej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 (PROW). W ramach zaplanowanych celów i priorytetów rozwojowych, w okresie najbliższych siedmiu lat, które obejmuje Plan Odnowy Miejscowości Dubeninki podejmowane będą zarówno działania inwestycyjne, a także inne o charakterze szkoleniowym czy rekreacyjno-wypoczynkowym (np. imprezy).

1. Komplementarność kierunków rozwoju miejscowości z celami strategicznymi gminy, powiatu i województwa:

- Plan Odnowy Miejscowości Dubeninki opracowany został zgodnie z wytycznymi zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008 r., w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznania pomocy finansowej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na 2007-2013.
- Plan Odnowy Miejscowości Dubeninki został zatwierdzony Uchwałą nr 01/2007 Zebrania Wiejskiego w Dubeninkach z dnia 9 listopada 2007 roku w sprawie przyjęcia Planu Odnowy Miejscowości Dubeninki.
- Zmiana do Planu Odnowy Miejscowości Dubeninki została zatwierdzona Uchwałą nr 1/2010 Zebrania Wiejskiego w Dubeninkach z dnia 25 stycznia 2010 roku w sprawie przyjęcia zmian do Planu Odnowy Miejscowości Wobały.
- Plan Odnowy Miejscowości Dubeninki został zatwierdzony Uchwałą nr VII/49/07 Rady Gminy Dubeninki z dnia 14 grudnia 2007 roku w sprawie „Uchwalenia Planu Odnowy Miejscowości Dubeninki”

Plan Rozwoju Miejscowości Dubeninki zawiera cele, priorytety, działania oraz poszczególne zadania, które są komplementarne i wpisują się w kierunku rozwoju Gminy Dubeninki opisane w następujących dokumentach strategicznych:

- Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Dubeninki na lata 2004 - 2013 przyjęty Uchwałą Nr XIV/107/04 Rady Gminy Dubeninki z dnia 29 grudnia 2004 roku;
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy - Uchwała Nr XXXI/137/98 Rady Gminy z dnia 18 czerwca 1998 roku;

Plan Odnowy Miejscowości Dubeninki jest również zgodny z dokumentami o znaczeniu ponadlokalnym i regionalnym. Są to:

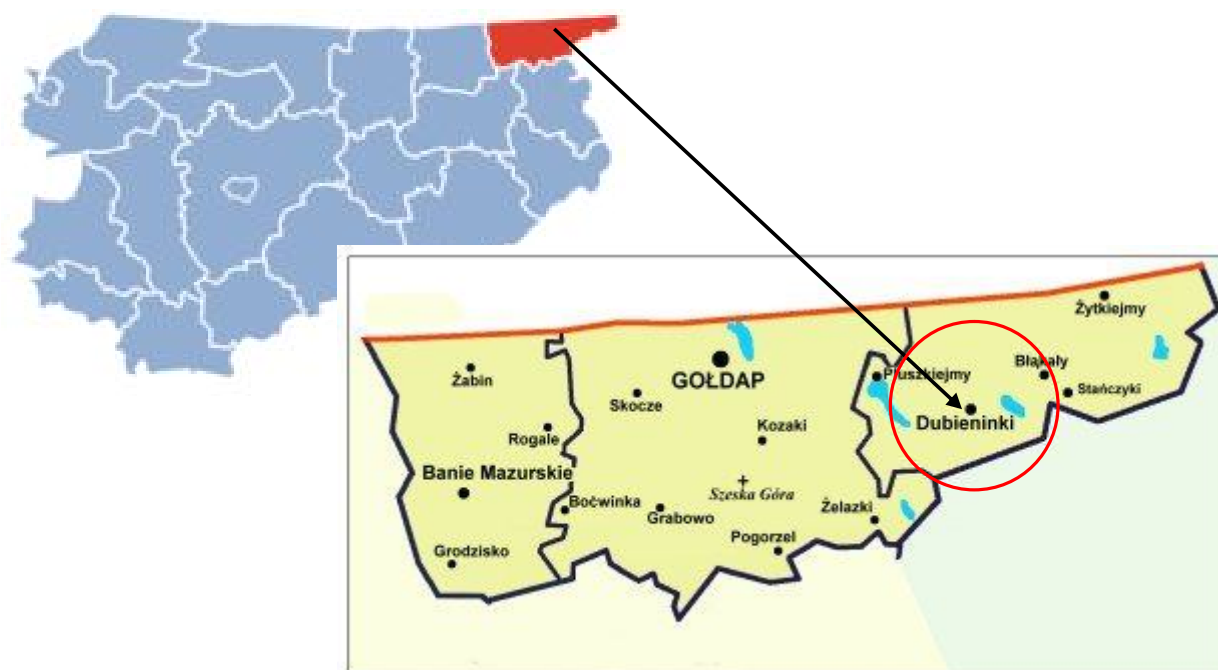
- Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Gołdapskiego na lata 2004 - 2006 oraz na lata 2007 - 2013 przyjęty Uchwałą Nr XXI/144/04 Rady Powiatu w Gołdapi z dnia 9 grudnia 2004r.
- Strategia Rozwoju Powiatu Gołdapskiego przyjęta Uchwałą Nr V/36/2003 Rady Powiatu w Gołdapi z dnia 27 lutego 2003r.
- Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2020 przyjęta Uchwałą Nr XXXIV/474/05 Sejmiku Województwa Warmińsko - Mazurskiego z dnia 31 sierpnia 2005 r.

2. Charakterystyka miejscowości

2.1. Położenie miejscowości

Dubeninki to siedziba gminy i ponadwiejski ośrodek usługowy. Miejscowość położona jest w południowo zachodniej części gminy, w powiecie gołdapskim województwa warmińsko – mazurskiego. Wieś znajduje się na południowym skraju Puszczy Rominckiej przy drodze krajowej nr 651 Gołdap – Szypliszki.

Ryc. 3 Lokalizacja Dubeninki.

2.2. Historia

2.2.1. Historia regionu

W zamierzchłych czasach obszar Puszczy Rominckiej stanowił pogranicze pomiędzy licznymi kręgami kulturowymi, obszarami plemiennymi i etnicznymi. Stykały się tu kulturowe i osadnicze wpływy z zachodu i południowego zachodu, z Sambii, obszaru Wielkich Jezior Mazurskich oraz Suwalszczyzny. W okresie przypadającym na epokę żelaza, Puszcza oraz przyległe do niej obszary znajdowały się między terenami charakterystycznymi dla kultury kurhanów zachodniobałtyjskich, a kulturą ceramiki kreskowej (od wschodu). W czasach późniejszych obszar ten stanowił pogranicze Państwa Zakonnego i Litwy, a później Prus Wschodnich i Rzeczypospolitej Obojga Narodów. W czasach zaborów obszar ten włączony

Plan Odnowy Miejscowości Dubeninki

został pod panowanie rosyjskie. W XVI wieku, w okresie kolonizacji zatknęły się tu obszary osadnictwa litewskiego i mazowieckiego.

Pochodzenie najwcześniejszych śladów ludzkich na tym terenie datowane jest na okres pomiędzy XIII - XII wiek p.n.e. Ślady pochodzą od łowców reniferów koczujących na obszarze tundry pokrywającej wówczas północno - wschodnią Polskę. Na przełomie VIII i VII wieku p.n.e. wraz z ociepleniem klimatu przed ludnością pojawiła się możliwość prowadzenia osadniczego trybu życia. Podstawą funkcjonowania było wówczas zbieractwo, rybołówstwo i myślistwo. Na obszar Puszczy dotarli osadnicy ze wschodu, którzy wraz z miejscowymi grupami utworzyli kundajski krąg kulturowy. Należały do niego kultura narvska i niemeńska.

W połowie IV tysiąclecia p.n.e. nad brzegami rzek i jezior w rejonie Puszczy osadnictwo zaczęło przybierać bardziej ustabilizowane formy. Niemniej jednak przez trzy najbliższe stulecia obszar na wschód od Wielkich Jezior Mazurskich był jedynie okresowo penetrowany przez nieliczne grupy potencjalnych osadników. Większość z nich była pochodzenia fińskiego bądź wywodzili się oni z plemion indoeuropejskich.

Okolo V wieku p.n.e. na obszarze Puszczy pojawiły się grupy osadników, będących protoplastami Bałtów. Podstawą bytu nowych przybyszów była hodowla, w mniejszym zaś stopniu uprawa ziemi. Surowy klimat wymuszał nieznane dotychczas formy gospodarowania. Hodowano głównie konie i owce. Udomowione owce i tarpany wymagały mniejszych zabiegów niż bydło i trzoda chlewna, którym należało zapewnić codzienną opiekę i schronienie w zimniejszych porach roku.

Na obszarze tym nieco inaczej niż na południu i zachodzie wyglądała uprawa roli. Uprawiano głównie jęczmień, owies, proso i groch. Pszenica na większą skalę pojawia się dopiero w warstwach kulturowych datowanych na wczesne średniowiecze. Nadal korzystano z zasobów roślin dziko rosnących, zbierając m.in. orzechy leszczyny i kotewki.

We wczesnym średniowieczu obszar Puszczy Rominckiej i przylegające do niej tereny należały m.in. do Plamienia Jaćwingów. Wczesnośredniowieczne osady Jaćwieży i wschodnich terytoriów pruskich miały charakter dużych gospodarstw otoczonych przysiółkami i rozrzuconymi po lasach budami i szałasami. Osady chronione były częstokołami i zasiekami zbudowanymi przy użyciu polnych kamieni. Wsie nie były w tym czasie zbyt ludne. Prusowie mieli w zwyczaju osiedlania osobnych pól (pojedyncza osada nazywana była polem, inaczej lauksem).

Gospodarka ekstensywna, jaką prowadzili Prusowie i Jaćwingowie związana była z masowym wypalaniem lasu pod nowiny. Las palono najczęściej w miejscu zrębu aby stworzyć miejsce pod uprawę żyta owsa i prosa. Lasy i wody odgrywały również dużą rolę w życiu duchowym plemion zamieszkujących ten obszar. Jak za krzyżackim kronikarzem Dusburgiem podaje Brückner (1985), istniały na tych ziemiach święte gaje, pola i rzeki, „gdzie ani rąbano, ani orano lub koszone, ani ryb łowiono, ani wody pito, ani do brzegów

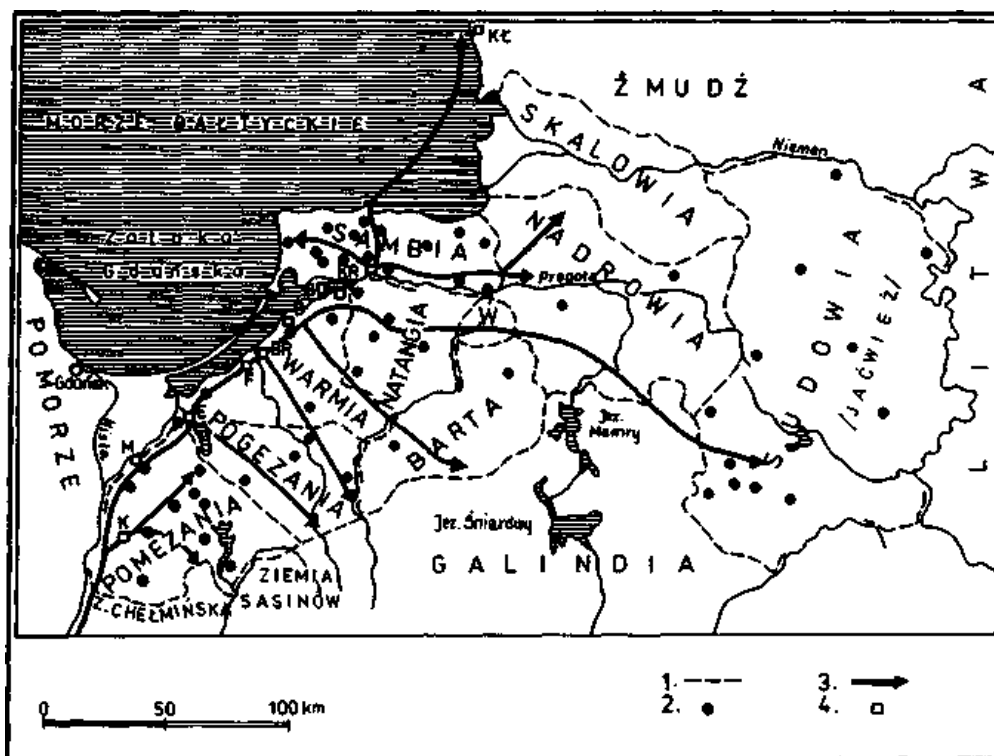

Plan Odnowy Miejscowości Dubeninki

przybijano, dokąd niepowołany wejść nie śmiał, szczególnie chrześcijanom dostępu broniono. Gaje, pola i wody poświęcone są bóstwom powietrza i wody, ziemi i ognia, ciałom niebieskim, gromowi, ptactwu, zwierzętom czworonożnym i gadom [...]. Bóstwo obierało gaj, pole lub wodę; rękojmią jego obecności było jakieś drzewo lub wyróżniająca się grupa drzew, albo drzewo z gałęziami wrastającymi w pień lub rozszczepione niby i znowu zrosłe, drzewo z niezwykłymi naroślami, bądź też inne przypadkowe znaki; podobnie było z wodą. W znamenitszych miejscach utrzymywał ofiarnik święty ogień, niegasnący żywy ...”

W wyniku podbojów prowadzonych przez Państwo Zakonne, w połowie XIII wieku rejon Puszczy Rominckiej znalazł się pod panowaniem Krzyżaków. Jednocześnie obszar ten, podobnie jak całych wschodnich Mazur został wyludniony na prawie 250 lat.

Nie była to całkowita pustka osadnicza. Źródła archeologiczne poświadczają ciągłość osadnictwa w XIV i XV stuleciu, choć zapewne żyły tu głównie niewielkie grupy ludzi związanych bezpośrednio z lasem (smolarzy, myśliwych, itp.). W czasach panowania Państwa Zakonnego Puszcza wraz z otaczającymi ją terenami włączona została w granice administracyjne Komturstwa w Królewcu. Do Komtura należał m.in. nadzór nad leśnictwem i łowiectwem.

Ryc. 1 – Podbój Prus Wschodnich w XIII wieku.

1 – granice plemion;	2 – ośrodek włości;
3 – kierunki wypraw krzyżackich;	4 – miasta.

Po zakończeniu przez Krzyżaków podboju Jaćwieży, o obszar ten toczyły się pomiędzy Zakonem a Litwą nieustanne walki. Aby utrudnić przemieszczanie się wrogich oddziałów w przygranicznych puszczech, po obu stronach kładziono zasieki (indagines) z powalonych pni drzew, kopano rowy i sypano wały. „Przez zasieki znajdujące się na wschód od Wystruci wojskom litewskim przyszło torować dwie drogi i budować most [...] Szlaki przez puszcze były słabo wydeptane i trudne do odnalezienia. Musiano ciągle troszczyć się o dobrych przewodników, znających przejścia i w lesie, i w kraju wroga. Zdarzało się, że wojsko zakonne błądziło w puszczy całe dni, nie mogąc znaleźć właściwej drogi. Wędrowano przez knieje docierając w pobliże nieprzyjacielskich zasieków i osiedli [...] W puszczy, gdy nawet udało się wyszukać odpowiednie miejsce z trawą i wodą na obozowisko, niełatwo było zdobyć obrok dla koni i pożywienie dla ludzi, choćby na kilka dni [...] W niektórych miejscach położonych głęboko w puszczy trzymano ciągle straże [...] Odważni rozbójnicy, tzw. struterzy [...] wędrowali pojedynczo albo w niewielkich grupach po lasach, czerpiąc bogactwo z łupiestw czy grabieży [...] Gromady wojowników wykorzystywały wspaniałą okazję, jaką daje puszcza do polowań, a wyprawy myśliwskie niewiele różniły się od wypadów wojennych” (Toeppen 1998).

Ostateczną granicę pomiędzy Litwą a Państwem Zachodnim wyznaczono dopiero po bitwie pod Grunwaldem, 27 września 1422 r. nad jeziorem Melno. Granica ta biegła południowo - wschodnim przedpołem Puszczy i została utrzymana w niemalże niezmiennym kształcie do II wojny światowej. Intensywny rozwój osadnictwa, jaki miał miejsce w XV i XVI wieku przyczynił się do powstania wielu nowych miejscowości.

2.2.2 Historia miejscowości

Właściwa kolonizacja ziem, stanowiących lokalizacje dzisiejszych Dubeninek, rozpoczęła się dopiero za czasów Albrechta Hohenzollerna, w momencie przekształcenia państwa zakonnego w Prusy Książęce (1525 rok). Osadnicy przybyli głównie z: Mazowsza, Litwy i Żmudzi. W latach 1531-1570 odnotowano powstanie 9 osad (m.in. Żytkiejmy, Bludzie, Linowo, Żabojady, Rogajny, Błąkały, Będziszewo, Budwiecie, Kiepojcie) i 1 majątku (Kociołek). Wieś Dubeninki została założona w roku 1615 przez Krzysztofa Gordecki, który kupił 8 włók sołeckich pod nową wieś czynszową (otrzymał także prawo połowu ryb w jez. Przerośl). Fakt ten został potwierdzony aktem z 1626 r., na mocy którego włóki sołeckie przejął Albert Niedźwiecki. Od nazwiska założyciela pochodzi pierwsza nazwa wsi Dubeninek – Gordejki. W roku 1657 miejscowość została spalona i splądrowana przez Tatarów hetmana Gosiewskiego.

W 1620 roku powstała w miejscowości parafia ewangelicka, której pierwszym proboszczem był Adam Danovius (Danowski) wywodzący się, ze znanej rodziny

Plan Odnowy Miejscowości Dubeninki

inteligentkiej. W 1638 utworzona została szkoła parafialna. Wśród parafian przeważali głównie Litwini, znaczącą część stanowili Polacy, niewielu zaś było Niemców. W XVII-XVIII wieku pastorami byli pochodzący z mazur Polacy. Nabożeństwa odprawiano w trzech językach. W ciągu XIX wieku Polaków i Litwinów było coraz mniej. W tym okresie Dubeninki były jedyną miejscowością Prus Wschodnich, w której kazania wygłaszano w trzech językach, pomimo ówczesnej dominacji ludności niemieckiej. Protestanci kilka razy budowali tu kościół. Pierwszy w 1620 r., drugi raz w roku 1683 z drewna, trzeci raz w 1743 z kamienia. Wieża tego kościoła była drewniana, którą rozebrano w roku 1812. Kościół odniósł wielkie szkody wskutek orkanu w roku 1818 i dlatego w 1822 przystąpiono po raz czwarty do budowy nowego kościoła, który odrestaurowano i nieco przebudowano w 1879 r. W tym samym roku postawiono wieżę na fundamentach poprzedniej.

W latach 1709/10 ludność została zdziesiątkowana przez dżumę czego następstwem były intensywne działania kolonizacyjne, w których udział wzięła ludność polska i niemiecka. W czasach Fryderyka Wilhelma I, od roku 1731, rozpoczęła się planowa germanizacja Prus Wschodnich, na ziemiach dzisiejszych Dubeninek osiedlali się ewangelicy wypędzeni z diecezji salzburskiej.

W 1789 roku wieś liczyła 18 dymów. Z dostępnych danych wynika, że w roku 1895 wieś liczyła 446 mieszkańców (441 ewangelików, 5 katolików), zabudowa składała się z: 49 budynków mieszkalnych i 91 gospodarczych, ponadto miejscowości była siedzibą parafii i gminny. W roku 1939 ludność Dubeninek określono na 404 mieszkańców, we wsi funkcjonowały 53 gospodarstwa rolne, a zabudowa liczyła 114 domów.

Duże zmiany we wsi zaszły po roku 1945. Dotychczasowy sposób prowadzenia aktywności gospodarczej uległ przekształceniu w wyniku intensywnego rozwoju Państwowego Gospodarstwa Rolnego. Z dostępnych materiałów wynika także, że po włączeniu Mazur w skład Rzeczypospolitej Ludowej na terenie całej gminy pozostała niewielka liczba rdzennej ludności. Po wojnie pierwszymi osadnikami przybyłymi do Dubeninek byli Bronisław i Józefa Tarasiewiczowie z Przerośli (2.VII.1945), pierwszym sołtysem został Stanisław Jastrzębski. Zdecydowany przyrost liczby mieszkańców zanotowano dopiero na przełomie 1945 i 1946 roku. W 1946 powstała w Dubeninkach szkoła, a w dwa lata później świetlica i punkt biblioteczny przekształcony z czasem w bibliotekę gminną. Od początku lat sześćdziesiątych zeszłego wieku miejscowość rozwijała się jako ponadwiejski ośrodek usługowy, czego następstwem było ustanowienie Dubeninek, w roku 1973, siedzibą władz gminy.

Nazwa miejscowości na przestrzeni wieków

Po roku 1945 przyjęto nazwę miejscowości Dubeninki, dawniej także Dubieninki, niem. Dubeningken, od 1938 Dubeningen. Wieś do końca XVIII stulecia nazywano też Gordejkami.

Etymologia nazwy miejscowości

Nazwa wsi (wg S. Rosponda) to najpewniej ziemczona, a z kolei spolszczona nazwa staropruska; niemieckie Dubeningken kryją podstawę literową dauba, czyli wawóz, parów. Spolszczona forma to Dubniki, lecz Komisja URM przyjęła Dubeninki.

2.2.3. Historyczny układ przestrzenny miejscowości

Pierwsze stałe punkty osadnicze, na terenie objętym planem odnowy miejscowości, liczyły jedno lub kilka gospodarstw. Układ zabudowy i gruntów związanych z nimi był dostosowany do lokalnych warunków terenowych. Obszar wsi w XVII i XVIII wieku był dzielony na trzy pola według dwóch schematów:

- dwa pola leżały naprzeciw siebie, trzecie przylegało do dwóch pierwszych,
- trzy pola leżały jedno za drugim.

Miejsce lokalizacji centrum miejscowości, gdzie stawiano zagrody, znajdowało się pośrodku wsi, na styku dwóch lub trzech pól. Prawdopodobnie w przypadku Dubeninek zabudowa mogła być dwustronicowa. Z czasem nastąpiły zmiany w układzie przestrzennym miejscowości poprzez wyraźne oddzielenie domów i budynków gospodarczych. Obiekty mieszkalne stały w pobliżu ciągów komunikacyjnych, budynki gospodarcze, oddzielone ogrodem, stały wewnątrz działki.

Ważne przekształcenie w obrazie osadniczym wsi nastąpiło na początku XIX wieku, po uwłaszczeniu chłopów. Likwidacja pańszczyzny i świadczeń w naturze pociągnęła za sobą w następnych dziesięcioleciach regulacje, polegającą na skomasowaniu gruntów, która z kolei narzuciła konieczność przebudowy wsi i powstanie tzw. rzędówek, czyli wsi koloni sznurkowych. Każdy gospodarz otrzymywał jedno podstawowe pole w kształcie wydłużonego prostokąta. Podział ten określany jest kolonią. Przez środek koloni wytyczano drogę, wzdłuż której lokowano zagrody, przy czym każda stała na osobnej działce.

Dzięki szerszym naddziałom kolonijnym działki siedliskowe we wsiach rzędowych uległy skróceniu. Rozplanowanie budynków w zagrodzie opierało się na schemacie: dom mieszkalny wzdłuż drogi, stodoła w głębi działki równoległe do drogi, pozostałe budynki gospodarcze prostopadle do drogi. Przestrzeń pomiędzy budynkami stała się podwórzem.

Po I wojnie światowej w Dubeninkach funkcjonowała w struktura mieszana, łącząc formę rzędówki z wydzielonymi koloniami.

Okres następujący po II wojnie światowej przyniósł duże zmiany następujące w sferze społecznej i gospodarczej. Dotychczasowy układ pól uległ ogromnym przekształceniom głównie z powodu intensywnego rozwoju Państwowego Gospodarstwa Rolnego. Zabudowa związana z funkcjonowaniem PGR wniosła obce dla terenów obrzeży Puszczy Rominckiej formy architektoniczne min. bloki mieszkalne zlokalizowane na południowych obrzeżach Dubeninek. Obecnie typ wsi określony został jako wielodrożnicowy.

2.3. Struktura przestrzenna miejscowości

Za czasów pruskich centrum Dubeninek było gęsto zabudowane. W części zachodniej wsi funkcjonowały dwa zespoły mieszkalne: Stubien (pol. izby) oraz Neue Siedlung (pol. nowe osiedle) – obecnie Zydlungi. W następstwie działań wojennych wiele obiektów uległo zniszczeniu, a część tych, które ocalały nie zostały ponownie zasiedlone. Całkowitemu zniszczeniu uległa osada Stubien. Obecna forma miejscowości opiera się o układ wielodrożnicowy (zabudowa wzdłuż kilku dróg) z elementami rozproszonego osadnictwa. W promieniu półtora kilometra od centrum wsi znajduje się kilka przysiółków. W latach 70-tych zabudowa Dubeninek została poszerzona o duże osiedle bloków dla pracowników PGR oraz budynek szkoły, w latach 80-tych wzniesiono domy dla pracowników administracji PGR-u. Socjalistyczne budynki w zestawieniu z tradycyjną pruską zabudową stanowią silny kontrast stylistyczny.

Fot. 4. Układ przestrzenny miejscowości
Źródło arch. Urzędu Gminy

Plan Odnowy Miejscowości Dubeninki

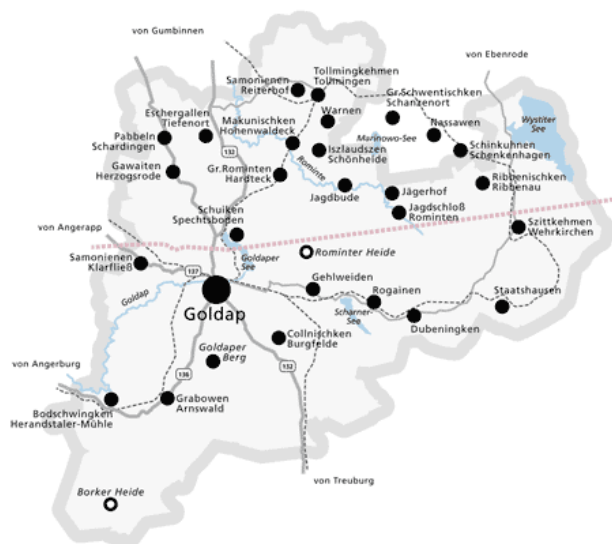
Dubeninki wizualnie cechuje duża estetyka. Ulice i miejsca ogólnie dostępne zachowane są w należytym porządku. Zadbane i schludne są również obejścia przy domostwach mieszkańców. Władze gminy czynią doraźne starania aby utrzymać w dobrym stanie budynki użyteczności publicznej. Dokładna analiza stanu technicznego obiektów infrastruktury technicznej i społecznej wskazuje jednak na potrzebę realizacji szeregu prac remontowych i modernizacyjnych.

2.4. Obiekty zabytkowe

Dziedzictwo historyczne Dubeninek wynika z wartości, którą przedstawiają liczne obiekty zabytkowe zlokalizowane na terenie miejscowości. Pomimo zniszczeń wojennych, dewastacji oraz niestarannego utrzymania zachowało się szereg elementów kulturowych godnych uwagi i ochrony, jak np: historyczne linie kolejowe, obiekty architektury i budownictwa wiejskiego, cmentarze.

Zabytki techniki kolejowej

Charakterystycznym elementem obszaru objętego planem odnowy miejscowości jest

**Ryc. 2. Mapa przedstawiająca połączenia kolejowe
--- linia kolejowa
(oryginalne niemieckie nazewnictwo miejscowości)**

nieczynna linia kolejowa, która łączyła do roku 1945 Gołdap z Gąbinem (przez Dubeninki). Linia ta była realizowana w dwóch etapach: do 1907 roku – odcinek Gąbin – Zytkejnij i Gołdap – Rakówek, do 1927 roku – odcinek Rakówek – Zytkejnij. Powstanie linii kolejowej miało istotne znaczenie militarne z uwagi na bezpośrednie sąsiedztwo z Rosją Carską. To znacznie skłoniło władze niemieckie do rozbudowy linii po pierwszej wojny światowej. Duże nasycenie szlaku wiaduktami miało na celu bezkolizyjne przemieszczania

wojska. Po II wojnie światowej, w wyniku podziału ziemi między Polską a ZSRR, linia straciła znaczenie i została rozebrana przez oddziały tyłowe Armii Czerwonej w latach 1945-1946. Budowa linii była przedsięwzięciem niezmiernie kosztownym, głównie z powodu zróżnicowanej rzeźby terenu. Z uwagi na warunki naturalne konieczne było wybudowanie

Plan Odnowy Miejscowości Dubeninki

licznych wykopów, nasypów oraz mostów prowadzonych nad głębokimi dolinami rzek Jarki, Bludzi i Błędzianki. W okresie tym powstały w Dubeninkach 3 wiadukt. Inne obiekty infrastruktury kolejowej na terenie miejscowości, którym założono karty ewidencji zabytków to:

- kolejowy budynek mieszkalny, ul. Kajki 7, powstała w latach 20-tych XX wieku,
- dworzec kolejowy w Dubeninkach, ul. Kajki 8, powstał po 1910 r.,
- zespół stacji kolejowej przy ul. Kajki – powstał w latach 1910-1927 r.

Nasyp kolejowy na trwałe wpisany jest w krajobraz kulturowy omawianego terenu, na niektórych odcinkach wykorzystywany jest w charakterze dróg lokalnych, w przyszłości ma stanowić część szlaku rowerowego.

Cmentarze

Na zachodnim skraju wsi na wzgórzu, znajduje się cmentarz żołnierzy niemieckich i rosyjskich z 1914 roku, oryginalnie zaprojektowany i odnowiony w latach 1992-1994. Pochowano tu 42 żołnierzy niemieckich i 113 rosyjskich. Śmierć poległych upamiętnia tablica w języku niemieckim: *Dubeninki 1914-1918. Diese tapferen fielen in den kampfen um die grenze von Ostpreussen Wirbalen – Grajewo 1914 (Ci odważni żołnierze walczyli o granice Prus Wschodnich pod Grajewem i Wierzbowem w 1914 r.)*.

Cmentarz otoczony jest kamiennym murkiem, do bramy prowadzą schody. Składa się z trzech części: środkowej – prostokątnej, w której zostali pochowani żołnierze niemieccy, oraz dwóch półkolistych, znajdujących się na przeciwległych końcach cmentarza, gdzie pochowano żołnierzy rosyjskich.

Fot. 1. Cmentarz wojenny w Dubeninkach

Plan Odnowy Miejscowości Dubeninki

Drugi zabytkowy cmentarz w Dubeninkach położony jest w północno-zachodniej części miejscowości, przy szosie Gołdap – Żytkiejmy. Jest on w dużym stopniu zniszczony. W dobrym stanie zachowało się niewiele nagrobków. U wejścia stoi duża, zbiorowa mogiła

poświęcona żołnierzom niemieckim. Oprócz tablicy upamiętniających poległych w trakcie walk na cmentarzu znajdują się 92 inne groby. Wiele z nich jest mało dostrzegalnych, ponieważ cementowe obudowy zapadły się pod ziemię. Natomiast zostały po nich niewielkie rzeźby z kamienia imitujące drzewa, które stanowiły podstawę dla tabliczek informujących o zmarłych.

Fot. 2. Zabytkowy Cmentarz grzebalny w Dubeninkach

Pozostałe obiekty

W centrum wsi stoi murowany kościół neogotycki, z początku XIX w., przebudowany w 1879 i 1903 roku. To już czwarta świątynia wzniesiona w tym miejscu. Pierwsza, drewniana zbudowana w 1620 r. spłonęła prawdopodobnie w czasie najazdu tatarskiego. Następny kościół wzniesiony także z drewna w końcu XVII w. został zastąpiony murowanym w połowie XVIII stulecia, ten jednak nie oparł się katastrofalnej wicherze w 1818 r.

Po II wojnie światowej, gdy osiedliła się tu ludność polska, utworzono parafię katolicką w Dubeninkach z filią z Żytkiejmach. Poświęcony kościół w roku 1946 otrzymał tytuł św. Andrzeja Boboli oraz św. Apostołów Piotra i Pawła. Początkowo opiekę duszpasterską nad wiernymi sprawowali kapłani dojeżdżający z parafii Przerośl. W roku 1952, gdy parafia została kanonicznie erygowana, wierni otrzymali stałego duszpasterza i podjęli troskę o zniszczony kościół parafialny. Przy obiekcie sakralnym stał postument z 1926 r. poświęcony żołnierzom niemieckim, którzy zginęli w walkach o Prusy Wschodnie w latach 1914-1915. Obecnie znajduje się na nim figurka Najświętszej Marii Panny.

Fot. 3 Kościół neogotycki w Dubeninkach

Pozostałe obiekt, którym założono karty ewidencji zabytków to:

- dom przy ulicy Mareckiego 27 z początku XX wieku (obecnie siedziba Urzędu Gminy),
- plebania powstała w latach 30-tych XX wieku.

3. Inwentaryzacja zasobów służąca odnowie miejscowości

3.1. Funkcje, jakie pełni miejscowość

- mieszkalno-usługowa,
- rolnicza,
- kulturalno – oświatowa,
- turystyczna.

O wyborze poszczególnych funkcji, jakie pełni miejscowość przesądza:

- Funkcja mieszkalność - usługowa. Dubeninki stanowią siedzibę władz gminy i ponadwiejski ośrodek usługowy. W skali lokalnej wieś charakteryzuje wysoki dostęp do świadczeń oferowanych przez sektor publiczny i prywatny. Powierzchnia zasobów mieszkaniowych oraz zaludnienie wskazuje miejscowość jako główny ośrodek wzrost na obszarze jednostki samorządu terytorialnego.
- Funkcja rolnicza. Na obszarze Dubeninek funkcjonuje 38 gospodarstw. Areał gruntów rolnych w obrębie miejscowości wynosi 150 ha. Według szacunków uprawa ziemi i produkcja zwierzęca stanowią jedno z podstawowych źródeł dochodów mieszkańców wsi.
- Funkcja kulturalno - oświatowa. W miejscowości prężnie działają instytucje krzewiące rozwój kulturalny wśród lokalnej społeczności: Gminne Centrum Kultury, Biblioteka Gminna, Galeria Rękodzieła i Sztuki Ludowej. Mieszkańcy przejawiają znaczną aktywność w kierunku pielęgnowania lokalnych tradycji co przejawia się m.in. w działalności: zespołu śpiewaczego Romniczanie i grup rękodzieła. Działalność oświatowa i wychowawcza prowadzona jest w Dubeninkach przez Szkołę Podstawową i Gimnazjum.
- Funkcja turystyczna. Na możliwość rozwoju funkcji turystycznej wskazuje położenie miejscowości w otulinie Parku Krajobrazowego na południowym skraju Puszczy Rominckiej, stanowiącej obszar o wybitnych walorach przyrodniczo - krajobrazowych, spuścizna historyczna, bogactwo zachowanej architektury oraz korzystne usytuowanie (droga wojewdyka 651). Dla mieszkańców rozwój funkcji turystycznej w miejscowości oznaczać będzie możliwość uzyskania dodatkowego źródła dochodu, przyczyniając się tym samym do pobudzenia aktywności gospodarczej wsi. W tym celu konieczny będzie rozwój niezbędnej

infrastruktury oraz zaplecza, bez którego nie możliwe jest sprostanie wymaganiom rynku stawianym przed branżą turystyczną.

3.2. Charakterystyka mieszkańców

3.2.1 Liczba ludności i gęstość zaludnienia

Po zakończeniu działań wojennych na obszarze wsi pozostała niewielka grupa rdzennej ludności. Szybki wzrost liczby mieszkańców w latach 1946 – 1950 następował głównie w wyniku zasiedlenia w okresie powojennym tzw. ziem odzyskanych. W latach 1950-1960 tempo wzrostu ludności utrzymało się nadal na wysokim poziomie zarówno pod wpływem napływu migracyjnego jak i wysokiej dynamiki rozwoju biologicznego. W latach 1960 -1970 liczba ludności wzrastała lecz w znacznie wolniejszym tempie niż w okresach poprzednich. Od roku 1970 na obszarze gminy zaczęto notować spadek liczby mieszkańców. W przypadku Dubeninek przełamanie tendencji wzrostowej nastąpiło w 1993 roku.

Pod względem wielkości zaludnienia Dubeninki są drugą miejscowością na obszarze jednostki samorządu terytorialnego. Według danych na dzień 1 stycznia 2007 r. liczba mieszkańców wsi wynosi 710 osób co stanowi 20,7 % populacji całej gminy. Dubeninki wraz z 13 innymi miejscowościami położonymi wzdłuż 30 - to kilometrowego odcinka drogi wojewdykiej Gołdap - Wiżajny tworzą główną oś osadniczą, którą zamieszkuje blisko 66% ludności gminy. Można przyjąć, że jest to również obszar o wyraźnie większych predyspozycjach rozwojowych niż pozostała część gminy.

Dane dotyczące zmian wielkości populacji mieszkańców Dubeninek wskazują stałą tendencję spadkową. Liczba mieszkańców wsi, w latach 2002-2006, zmniejszyła się o 4,7 %.

Tab. 1. Liczba mieszkańców Dubeninek w latach 2002-2006 (źródło *Urząd Gminy*)

Rok	Liczba osób
2002	745
2003	730
2004	719
2005	713
2006	710

Niekorzystne procesy wynikają z dwóch elementów zależnych. Przyrost naturalny na przestrzeni ostatniej dekady wykazuje tendencję malejącą, ponadto saldo migracji przyjmują wartości ujemne. Odpływu ludności z Dubeninek powodowany jest względami ekonomicznymi. Miejskowy rynek pracy posiada stosunkowo ograniczony zakres, czego wynikiem jest niska zdolność asymilacji siły pracowniczej. Emigracja przebiera szczególnie niekorzystną formę z powodu odpływ z terenu wsi ludności w wieku produkcyjnym.

Gęstość zaludnienia na obszarze gminy jest bardzo niska i wynosi 17,1 os/km². Jest to najniższy wskaźnik w całym województwie warmińsko - mazurskim, gdzie gęstość zaludnienia wynosi 59 os/km² (średnia dla Polski 124 os/km²). Wskaźnik ten jest również blisko o połowę niższy od średniej dla powiatu gołdapskiego. O niskiej gęstości zaludnienia decyduje usytuowanie gminy w strefie przygranicznej oraz dużego udziału obszarów leśnych (40%).

3.2.2. Struktura wiekowa i płciowa ludności

Strukturę wiekową społeczeństwa charakteryzują trzy grupy ekonomiczne:

1. wiek przedprodukcyjny - osoby w wieku 0-17 lat,
2. wiek produkcyjny - osoby w wieku 18-65 lat (mężczyźni 18-65 lat, kobiety 18-60 lat),
3. wiek poprodukcyjny - mężczyźni po 65 roku życia, kobiety po 60 roku życia.

W Dubeninkach największy udział w ogóle społeczeństwie stanowią osoby w wieku produkcyjnym 62,8 %. Jednocześnie ludność w wieku pozaprodukcyjnym (przed i poprodukcyjnym) stanowi 37,2 % całej populacji.

Tab. 2. Struktura wiekowa ludności według grup ekonomicznych (źródło Urząd Gminy)

Rok	Ogółem	Dzieci	Mężczyźni	Kobiety	Wiek produkcyjny		Wiek poprodukcyjny	
					M	K	M	K
2007	710	135	287	297	225	221	53	76

Znaczny udział ludności w wieku produkcyjnym świadczy o dużym potencjale rozwojowy miejscowości. W zestawieniu z obrazem lokalnego rynku pracy sytuacja demograficzna skłania do podjęcia działań zewnętrznych na rzecz zagospodarowania zasobów ludzkich.

Według danych na dzień 01.01.2007 r. mężczyźni stanowili 49,24 %, kobiety 50,86 % osób (za wyjątkiem osób do 18 roku życia). Tym samym na 100 mężczyzn przypada 103,3 kobiet. Współczynnik feminizacji określający liczbę kobiet przypadających na 100 mężczyzn

jest nieznacznie niższy od średniej przyjętej dla obszarów wiejskich województwa warmińsko - mazurskiego.

3.2.3. Struktura zatrudnienia, bezrobocie i problemy społeczne

Nie prowadzone są badania statystyczne obrazujące rzeczywistą stopę bezrobocia na obszarze miejscowości Dubeninki. Dane pochodzące z Powiatowego Urzędu Pracy w Gołdapi dotyczą całej gminy Dubeninki. Wynika z nich, że w roku 2007 (dane za I półrocze) w PUP w Gołdapi zarejestrowanych było 347 bezrobotnych. W porównaniu do roku 2003, gdzie stopa bezrobocia w gminie Dubeninki wynosiła ok. 40% skala bezrobocia uległa zmniejszeniu. Nie wiadomo jak duże jest bezrobocie ukryte - zjawisko dość powszechne na wsi.

Mieszkańcy Dubeninek do najbardziej dotkliwych problemów społecznych występujących w ich miejscowości zaliczają brak dobrze płatnej pracy, bezradność życiową oraz zjawiska z kręgu patologii społecznych, które dotyczą części mieszkańców. Problemy te dotyczą w szczególności osób o niskim wykształceniu i kwalifikacjach zawodowych oraz osób które pracowały niegdyś w licznych na tym obszarze gospodarstwach uspołecznionych (PGR-ach). Wśród pracowników byłych PGR-ów występuje bardzo często brak motywacji do podniesienia kwalifikacji i podjęcia zatrudnienia. Wszystkie te problemy te przekładają się na jakość życia wielu rodzin, które funkcjonując stale na pograniczu ubóstwa.

Mieszkańcy miejscowości korzystają z pomocy, jakie oferuje im Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Pomoc udzielana jest w następujących formach:

- pomoc finansowa w formie zasiłków stałych dla osób niepełnosprawnych,
- zasiłków okresowych dla osób i rodzin, gdzie występuje bezrobocie i długotrwała choroba,
- zasiłków celowych na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych ,
- finansowanie dożywiania dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych i gimnazjum,
- pomoc rzeczowa,
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania.

Na terenie miejscowości 46 osób jest objętych pomocą społeczną. Oznacza to, że z zasiłków i innych form pomocy korzysta 6,5 % ludności.

Należy podjąć wszelkie możliwe działania ukierunkowane na aktywizację zawodową, i społeczną a także dostosowanie kwalifikacji zawodowych mieszkańców do wymogów lokalnego rynku pracy.

3.2.4. Poziom organizacji mieszkańców i ich osiągnięcia

Stopień znajomości, warunki i rola występujących zjawisk jest w znacznym stopniu wykładnikiem funkcjonowania danej miejscowości. Ruchy przesiedleńcze zaistniałe po II wojnie światowej oraz późniejszy rozwój wsi sprawiły, że znaczny odsetek mieszkańców Dubeninek stanowi ludność napływowa. Wynikiem powyższego faktu jest rozmycie tradycyjnych form relacji sąsiedzkich, powszechnych dla mniejszych ośrodków wiejskich. Mieszkańcy Dubeninek podejmują jednak chętnie inicjatywy stymulowane czynnikiem zewnętrznym, dlatego też niezwykle ważne jest sprawne funkcjonowanie instytucji i organizacji działających na rzecz aktywizacji środowisk lokalnych.

Mieszkańcy Dubeninek aktywnie uczestniczą w życiu wsi. Wszystkie wątpliwości i problemy rozwiązywane są na zebraniach wiejskich oraz podczas organizowanych spotkań Rady Sołectkiej z radnymi i członkami innych organizacji.

Sołtysiem Dubeninek jest Pan Waclaw Wiszniewski

Miejscowość posiada dwuosobową reprezentację w Radzie Gminy Dubeninki:

- Bożena Jakubowska
- Aleksandra Ołów

W miejscowości funkcjonuje szereg instytucji i organizacji, których działalność w dużym stopniu przyczynia się do aktywizacji społeczności wsi. Są to:

- Gminnego Centrum Kultury,
- Gminna Biblioteka Publiczna,
- Stowarzyszenie Ochotnicza Straż Pożarna.

Gminne Centrum Kultury w Dubeninkach.

Podstawowym zadaniem GCK jest zaspokajanie i rozwijanie potrzeb w zakresie kultury, czytelnictwa i wiedzy społeczeństwa poprzez tworzenie i upowszechnianie różnych dziedzin kultury oraz promocja kultury lokalnej w kraju i za granicą.

Plan Odnowy Miejscowości Dubeninki

Do podstawowych zadań GCK należy w szczególności:

1) w dziedzinie kultury:

- rozpoznawanie, rozbudzanie i zaspokajanie potrzeb oraz zainteresowań kulturalnych,
- edukacja kulturalna i wychowanie poprzez sztukę,
- gromadzenie, dokumentowanie, ochrona i udostępnienie dóbr kultury,
- tworzenie warunków do rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego oraz zainteresowań wiedzą i sztuką,
- tworzenie warunków do rozwoju folkloru, a także rękodzieła ludowego i artystycznego,
- opieka nad amatorskim ruchem artystycznym i twórczością ludową
- popularyzacja walorów rekreacji ruchowej poprzez organizowanie zajęć, zawodów i imprez rekreacyjno – sportowych i turystycznych,

2) w dziedzinie bibliotekarstwa:

- gromadzenie, przechowywanie i ochrona materiałów bibliotecznych,
- udostępnianie zbiorów bibliotecznych społeczeństwu, oraz prowadzenie działalności informacyjnej, edukacyjnej i popularyzatorskiej,
- organizowanie i popularyzowanie czytelnictwa,
- współdziałanie z innymi bibliotekami, placówkami oświatowo-wychowawczymi, organizacjami i instytucjami
- prowadzenie działalności bibliograficznej, dokumentacyjnej, edukacyjnej, i popularyzatorskiej,

Biblioteka w Dubeninkach rozpoczęła działalność w 1948 roku jako punkt biblioteczny założony przy Gminnej Radzie Narodowej przez Powiatową Bibliotekę w Gołdapi. W roku 1949 punktu uległ przekształcenia w Gminną Bibliotekę Publiczną, której księgozbiór, przekazany przez bibliotekę powiatową, liczył 480 książek. Uroczyste otwarcie nastąpiło 16 stycznia 1949 roku. Placówka kilkakrotnie zmieniała lokal. Początkowo był to jeden pokój o pow. 38m² przy Gminnej Radzie Narodowej (obecny Urząd Gminy). Następnie w 1977 roku przeniesiona została do prywatnego mieszkania, gdzie również zajmowała pomieszczenie jednoizbowe. W 1980 roku Gminna Biblioteka Publiczna ponownie zmieniła lokal. Wraz z Gminnym Ośrodkiem Kultury otrzymała nowe lokum w wyremontowanym budynku poszkolnym, gdzie mieści się do dnia dzisiejszego. Pozwoliło to wówczas na urządzenie wypożyczalni z wolnym dostępem do półek oraz kąciaka czytelniczego.

Plan Odnowy Miejscowości Dubeninki

Przez cały okres swej działalności biblioteka czynnie współpracowała ze środowiskiem lokalnym poprzez organizację prac kulturalno-oświatowych z dziećmi młodzieżą i dorosłymi. Pomyślnie układała się współpraca z miejscowymi władzami, Ośrodkiem Kultury, Szkołą Podstawową czy też Szkołą Rolniczą w latach jej istnienia. Od kilku lat, w organizowaniu życia kulturalnego, pomocą wspiera bibliotekę również Nadleśnictwo Gołdap oraz Park Krajobrazowy Puszczy Rominckiej.

W 2000 roku poczynione zostały pierwsze działania w kierunku komputeryzacji placówki. Wyposażona została również w połączenie internetowe. Poza tym przystąpiła do projektu BIL- Baza Informacji Lokalnej. Dzięki temu pozyskała nowy sprzęt komputerowy, co umożliwiło stworzenie stanowiska komputerowego dla czytelników oraz swobodny dostęp do nowoczesnych technologii wyszukiwania informacji.

Księgozbiór GBP stanowi 14000 woluminów. Średnio w ciągu roku obsługuje około 550 czytelników. Bierze czynny udział w życiu społecznym i kulturalnym środowiska. Współdziała z szkołami i innymi instytucjami działającymi na terenie gminy. Od 01.08.2003 roku biblioteka weszła w struktury Gminnego Centrum Kultury w Dubeninkach.

Ochotnicza Straż Pożarna Dubeninki

Na terenie wsi ma swój siedzib Ochotnicza Straż Pożarna. Terenem działania OSP Dubeninki jest: miejscowość będąca jej siedzibą, miejscowości położone w gminie oraz w rejonie pomocy wzajemnej. Jednostka OSP dysponuje dwoma wozami bojowymi.

Budynek remizy wybudowano w latach 80. Obiekt jest parterowy (3 boksy garażowe i świetlica), wyposażony w instalację: elektryczną, wodną i kanalizacyjną. Posiada centralne ogrzewanie z własnej kotłowni olejowej.

Celami i zadaniami OSP są:

- prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami,
- udział w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych związanych z ochroną środowiska oraz innych klęsk i zdarzeń,
- informowanie ludności o istniejących zagrożeniach pożarowych i ekologicznych oraz sposobach ochrony przed nimi,
- upowszechnianie, w szczególności wśród członków, kultury fizycznej i sportu oraz prowadzenia działalności kulturalnej i oświatowej,

- wykonywanie innych zadań wynikających z przepisów o ochronie przeciwpożarowej oraz niniejszego statutu,
- działania na rzecz ochrony środowiska,
- wspomaganie rozwoju społeczności lokalnych na terenie Dubeninek i okolic.

3.2.5. Formy kultywowania tradycji

Galeria Rękodzieła i Sztuki Ludowej

Galeria Rękodzieła i Sztuki Ludowej znajduje się na poddaszu Gminnego Centrum Kultury w Dubeninkach. W stylowo wykończonych wnętrzach zgromadzono dawne przedmioty codziennego użytku tj. kołowrotki, skrzynie, maglownice, żelazka na duszę itp. Ekspozowane elementy stanowią tło dla organizowanych tu wystaw sztuki ludowej. Galeria nie jest jedynie salą wystawową. Pomieszczenia stanowią miejsce spotkań twórców ludowych.

Fot. 5. Róże – kowalstwo artystyczne

Od późnej jesieni do wiosny, Galeria jest miejscem spotkań nieformalnej grupy „Młodzi Twórcy”. Dodatkowo Galeria spełnia funkcję pracowni artystycznej gdzie odbywają się warsztaty rękodzielnicze organizowane przez Gminne Centrum Kultury. Zajęcia prowadzone są przez artystów ludowych specjalizujących się w różnych dziedzinach i technikach. Uczestnicy warsztatów zapoznają się z tajnikami konkretnego rzemiosła, a także przyswajają zasady przygotowania do pracy, doboru materiałów, doboru narzędzi i posługiwania się nimi. Na zakończenie warsztatów GCK organizuje w galerii wystawę prac, które tworzone są na zajęciach.

Głównym celem warsztatów kierowanych do młodszych grup wiekowych jest popularyzacja tradycyjnych zawodów wiejskich, a przez to wzrost szacunku do tradycji i kulturalnego dziedzictwa przodków. Natomiast warsztaty skierowane do dorosłych, w szczególności osób bezrobotnych, mają odnaleźć w sztuce ludowej nie tylko źródła przyjemności, ale również możliwość zarobkowania.

Gminne Centrum Kultury zorganizowało m.in. następujące warsztaty:

- warsztaty malowania na szkle,
- warsztaty stolarstwa artystycznego,
- warsztaty wypalania z witek brzoźowych,
- warsztaty haftu i tradycyjnych koronek,
- warsztaty tkania na krosnach,
- warsztaty kowalstwa artystycznego.

Zespół śpiewaczy Romniczanie

Zespół śpiewaczy „Rominczanie” – istnieje od 1985 roku. Nazwa zespołu pochodzi od Puszczy Rominckiej. Ludność osiadła na obszarze miejscowości, po roku 1945, wywodzi się w większości z pobliskiej Suwalszczyzny. Przebiega tutaj nie tylko rzeczywista, ale i kulturowa granica polsko-litewska. Oddziaływanie sąsiedztwa zaistniało w lokalnej pieśni, gwarze i obyczajach. Zespół wykonuje pieśni weselne, zalotne, biesiadne i patriotyczne. Dzieli się swoim doświadczeniem poprzez pokazy wyrobu sera, masła, pieczenia chleba, haftowania, wyszywania, przędzenia wełny, maglowania obrusów, młócenia cepem, prania kijanką posługując się sprzętem swoich przodków. Elementy przenikania tradycji litewskiej można odnaleźć w fakturze i kolorystyce strojów oraz nakryciach głowy. Stroje zespołu zostały bardzo dokładnie odtworzone dzięki przekazom ustnym starszych mieszkańców, a także na podstawie tekstów źródłowych. Zrekonstruowała je etnokostiumolog z toruńskiego Muzeum Etnograficznego Pani Kinga Turska-Skowronek w 1993 roku. Strój składa się ze spódnicy, tzw. "kitla", halki, białej lnianej bluzki, gorsetu, czepca z chustką, sznurowanych butów. Wszystkie elementy wykonane są z naturalnych materiałów.

Fot. 7. Zespół śpiewaczy *Rominczanie*

Zespół Rominczanie występuje na imprezach lokalnych, regionalnych i wojewódzkich. Bierze udział w konkursach, festiwalach, jarmarkach folkloru, a także w innych spotkaniach twórców ludowych. Na Ogólnopolskim Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu nad Wisłą zespół występował po raz pierwszy w 1993 roku. W 2002 roku na Festiwalu zespół wykonał trzy pieśni weselne: "A już cas, a już pora", "Ruscie koni" i "Wzbiął się skowronek". W Kategorii Zespołów Śpiewaczych zdobył pierwszą nagrodę.

3.3. Dostęp mieszkańców do usług z zakresu ochrony zdrowia

Na terenie miejscowości funkcjonuje Gminny Ośrodek Zdrowia, gdzie wprowadzono realizację usług poprzez kontrakty z obsługą medyczną. W ramach oferowanych świadczeń przyjmuje lekarz rodzinny, stomatolog, ponadto działa tu punkt zabiegowy oraz punkt apteczny. Budynek Ośrodka Zdrowia w Dubeninkach wybudowano w latach 70. Stan techniczny obiektu jest dobry, wyposażony jest we wszystkie instalacje łącznie z centralnym ogrzewaniem zasilanym z sieci zewnętrznej. Parter zajmowany jest przez pomieszczenia wykorzystywane na potrzeby ośrodka, piętro zajmuje 5 mieszkań komunalnych.

Fot. 8 Dubeninki, Ośrodek Zdrowia

Najbliższa przychodnia specjalistyczna leczenia otwartego znajduje się w oddalonej o 16 km Gołdapi. W ramach Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Gołdapi realizowane są specjalistyczne usługi medyczne w poradniach: chorób wewnętrznych, chirurgii ogólnej, ginekologii i położnictwa, neurologii, chorób płuc. Specjalistyczne usługi medyczne świadczą również lekarze prowadzący indywidualne praktyki lekarskie. Lecznictwo specjalistyczne zamknięte realizowane jest na oddziałach szpitalnych: wewnętrznym, chirurgicznym, ginekologiczno - położniczym, dziecięcym).

3.4. Bezpieczeństwo publiczne i administracja

Nad bezpieczeństwem publicznym mieszkańców Dubeninek nadzór sprawuje Komenda Powiatowa Policji w Gołdapi. W miejscowości jeszcze do niedawna funkcjonował Rewir Dzielnicowy Policji. Oprócz tego nadzór prewencyjny nad obszarem w obrębie pasa granicznego pełni Warmińsko-Mazurski Oddział Straży Granicznej w Kętrzynie, Strażnica Straży Granicznej w Dubeninkach, która zlokalizowana jest w budynku byłej siedziby PGR-u.

Siedziba Urzędu Gminy zlokalizowana jest w ośrodku gminnym Dubeninki.

3.5. Oświata i wychowanie

Szkoła Podstawowa i Gimnazjum w Dubeninkach

Polska szkoła w Dubeninkach została uruchomiona 14 kwietnia 1946 roku w trudnych warunkach powojennych. Mieściła się w jednej sali lekcyjnej ponemieckiego budynku oświatowego. Początkowo ciało pedagogiczne stanowiły dwie nauczycielki Eugenia Sienkiewicz i Honorata Sienkiewicz. Jednostka edukacyjna w Dubeninkach poza podstawową funkcją lekcyjną stanowiła miejsce organizacji amatorskich przedstawień teatralnych, programów estradowych o charakterze kabaretowym i spotkań autorskich. W końcu 1978 roku placówka przeniesiona została do nowego zespołu budynków, z czasem uzupełnionego o salę gimnastyczną. Efektem poprawy warunków bytowo-socjalnych było ulokowanie w miejscowości zbiorczej szkoły gminnej. Z Dubeninkami związane są bogate tradycje oświaty rolniczej. W latach 1963-1989 działały tu: Szkoła Przysposobienia Rolniczego, Zasadnicza Szkoła Rolnicza, Wieczorowe Technikum Rolnicze.

Fot. 9. Budynek szkoły w Dubeninkach

Szkoła Podstawowa i Gimnazjum w miejscowości obsługują sołectwa położone w zachodniej części gminy. Przeważająca większość uczniów pochodzi z Dubeninek. Pozostałe dzieci i młodzież dojeżdżają do szkoły z miejscowości: Rogajny, Pluszkiejmy, Kociołki, Zawiszyn, Budwiecie, Boczki, Kiepojcie, Linowo, Błąkały, Błądziszki, Maciejowięta. Do szkoły Podstawowej uczęszcza 167 dzieci natomiast Gimnazjum liczy 114 uczniów.

Starsza młodzież, po ukończeniu gimnazjum kontynuuje naukę w szkołach gołdapskich i suwalskich (czynnik decydujący o wyborze stanowi dostępność komunikacyjna). Najczęściej wybór pada na średnie szkoły zawodowe (technika) oraz licea ogólnokształcące, coraz mniejszy odsetek absolwentów gimnazjów pobiera naukę w szkołach zawodowych. Po zakończeniu edukacji na poziomie szkół średnich znaczny odsetek abiturientów (około 20%) kontynuuje naukę na uczelniach wyższych, przeważnie w Białymstoku i Olsztynie.

Dążenie do podnoszenia poziomu wykształcenia zależna jest od usytuowania materialnego mieszkańców. Istniejąca sytuacja stanowi zjawisko niekorzystne dlatego też należy podjąć wszelkie działania mające na celu wyrównanie szans edukacyjnych. Obszarem wsparcia powinni zostać objęci także dorośli mieszkańcy wsi, którzy z powodu dezaktualizacji posiadanych umiejętności, pozostają aktualnie poza rynkiem pracy (szkolenia, kursy).

Budynek szkoły w ciągu kilku ostatnich lat przeszedł remonty polegające na wymianie stolarki okiennej i posadzek w salach lekcyjnych. Szerszych prac modernizacyjnych wymaga sala gimnastyczna. Wymianie należy poddać podłogę wykonaną z parkietu.

Szkolne boiska sportowe są publicznie dostępne i chętnie wykorzystywane przez mieszkańców miejscowości, którzy w sporcie upatrują możliwości aktywnego spędzania wolnego czasu. Niestety stan techniczny obiektów sportowych jest zły i wymaga pilnych prac modernizacyjnych.

Na terenie miejscowości obecnie nie ma przedszkola. Dzieci 6-letnie objęte są opieką w oddziale przyszkolnym Szkoły Podstawowej w Dubeninkach. Brak publicznej placówki skierowanej na pobyt dzienny najmłodszych mieszkańców wsi stanowi poważny problem z perspektywy pojęcia stałej pracy przez młode matki.

3.6. Stan otoczenia środowiska naturalnego

3.6.1. Formy ochrony przyrody

Park Krajobrazowy Puszczy Rominckiej

Dubeninki leżą w otulinie Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej. Obszar chroniony jakim jest Park Krajobrazowy Puszczy Rominckiej został powołany w 1998 roku Rozporządzeniem nr 6/98 Wojewody Suwalskiego z dnia 14 stycznia 1998 r. Park został utworzony w celu zachowania wartości przyrodniczych, historycznych, kulturowych, krajobrazowych i rekreacyjnych Puszczy Rominckiej i jej okolic. Utworzony Park obejmuje głównie lasy Puszczy Rominckiej na powierzchni około 14620 ha. Północną granicę Parku wyznacza granica polsko-rosyjska. Z pozostałych stron otacza go otulina o powierzchni około 7942 ha (do roku 2005 powierzchnia wynosiła 8500 ha). Stanowią ją tereny otwarte, w tym wsie i okoliczne jeziora.

Zasady gospodarowania oraz zasady i ograniczenia jakie obowiązują na obszarze Parku i w jego otulinie określa Rozporządzenie Wojewody Warmińsko - Mazurskiego z dnia 27 września 2005 roku w sprawie Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej
Ustala się następujące szczególne cele ochrony Parku dotyczące:

1) wartości przyrodniczych:

- a) zachowanie kompleksu leśnego Puszczy Rominckiej, bogactwa szaty roślinnej obejmującej liczną grupę chronionych i rzadkich gatunków roślin i zbiorowisk roślinnych;
- b) zachowanie bogactwa przyrodniczego terenów przyleśnych, w szczególności obszarów podmokłych oraz ekstensywnych łąk;

2) wartości historycznych i kulturowych:

- a) zachowanie swoistego charakteru zabudowy wiejskiej;
- b) zachowanie tradycyjnej funkcji wsi oraz rozwój rękodzielnictwa ludowego;

3) walorów krajobrazowych:

- a) zachowanie w niewielkim stopniu przekształconego krajobrazu rolniczego,

Plan Odnowy Miejscowości Dubeninki

W Parku wprowadza się następujące zakazy:

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. Nr 62 z 2001 r., poz. 627, z późn. zm.);
- 2) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) pozyskiwania dla celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 7) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej;
- 8) likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- 9) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;
- 10) utrzymywania otwartych rowów ściekowych i zbiorników ściekowych;
- 11) organizowania rajdów motorowych i samochodowych;
- 12) używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego na otwartych zbiornikach wodnych.

W granicach Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej położonych jest pięć rezerwatów przyrody:

- Boczki,
- Mechacz Wielki,
- Struga Żytkiejmska,
- Dziki Kął,

- Czerwona Struga,
- i jeden w strefie ochronnej - Uroczysko Kramnik.

3.6.2. Budowa geologiczna i rzeźba terenu

Wieś Dubeninki położona jest na obszarze zbudowanym z utworów czwartorzędowych zalegających bezpośrednio na kredzie reprezentowanej przez margle i wapień. Krystaliczne podłoże prekambryjskie zalega na głębokości ok. 1500 m. Utwory czwartorzędowe osiągają miąższości ponad 200 m. Reprezentowane są przez kilka poziomów gliny zwałowej, przedzielonych głównie utworami piaszczysto żwirowymi oraz łałami zastoiskowymi.

Pod względem podziału fizycznogeograficznego (J. Kondracki) Dubeninki położone są na granicy mezoregionu Puszczy Rominckiej oraz Pojezierza Zachodniosuwalskiego. Wymienione jednostki wchodzi w skład makroregionu Pojezierza Litewskiego przynależnego do podprovincji Pojezierza Wschodniobałtyckiego w regionie Niżu Wschodniobałtycko – Białoruskiego. Dominujący profil ukształtowania powierzchni w okolicach wsi został w dużej mierze określony przez lodowiec zalegający i przesuwający się przez te tereny w czasie ostatniego zlodowacenia. Rzeźba powierzchni terenu w okolicach Dubeninek wykazuje silnie zróżnicowaną i urozmaicenie przy zachowaniu ogólnego nachylenia z południowego zachodu na północny wschód. Deniwelacje terenu wynoszą kilkanaście metrów co świadczy o dużym zróżnicowaniu hipsometrycznym. Najwyższy punkt położony jest 2,5 km na zachód od miejscowości – Lisia Góra (258 m n.p.m.).

Fot. 10. Krajobraz okolic Dubeninek

W okolicach wsi przebiega jeden z czterech głównych ciągów czołowomorenowych regionu. Wał wzgórz morenowych biegnie od Pluszkiejm przez Dubeninki, Rakówek i

Czosnków na tereny Pojezierza Suwalskiego. Obszar ten charakteryzuje się dużym stopniem potencjalnego zagrożenia erozją wodną. Najbardziej narażone na nią gleby występują na terenach wysokofalistych i wysokopagórkowatych oraz wzgórzach. Utrudnienia stwarzają także liczne zagłębienia bezodpływowe. Silne zróżnicowanie rzeźby terenu na obszarze wsi stwarza mało korzystne warunki rozwoju rolnictwa opartego na uprawie ornej.

3.6.3. Gleby

Obszar miejscowości zaliczany jest do regionu gleb lekkich i średnich, które genetycznie związane są z utworami czwartorzędowymi. Skałą macierzystą dla gleb wysoczyzn są utwory wodnolodowcowe zwalowe. Skałą macierzystą gleb w dolinach, obniżeniach i zagłębieniach bezodpływowych są namuły piaszczysto pylaste, twory pochodzenia holoceńskiego. Gleby te wykazują dużą zmienność stosunków wodnych i mikroklimatycznych.

3.6.4. Wody powierzchniowe.

Pod względem hydrograficznym Dubeninki leżą w dorzeczu Pregocy. Sieć wodną obszaru wsi i terenów do niej przyległych jest słabo rozwinięta. Ograniczone zasoby, szczególnie przy niskich stanach wód, stanowią element szczególnie podatny na antropopresję, przez co warunkują rozwój wybranych form działalności gospodarczej oraz stanowią powód szczególnej dbałości o zagania z zakresu ochrony środowiska.

Wieś leży na obszarze o wysokich wartościach przyrodniczych, których zachowanie w niezmienionym stanie jest priorytetowym zadaniem dla społeczności lokalnej i władz samorządowych. Pogorszenie jakości wód, powoduje ogromne straty gospodarcze i środowiskowe. Rozwiązanie problemu zanieczyszczeń punktowych wymaga dokończenia inwestycji wodno-kanalizacyjnych oraz wprowadzania wspólnotowych norm z zakresu składowania nawozów naturalnych w indywidualnych gospodarstwach rolnych.

Drugim istotnym zagadnieniem z zakresu polityki środowiskowej jest zmniejszenie oddziaływania zanieczyszczeń rozproszonych, obejmują swym negatywnym zasięgiem cały obszar zlewni. Istotnym czynnikiem wywołującym pogorszenie stanu wód jest spływ pierwiastków odżywczych z obszarów użytkowanych rolniczo. Jego następstwem jest przyspieszenie procesów eutrofizacji, czyli starzenie się zbiorników wodnych oraz ich szybki zanik. Jeszcze silniej oddziałują środki chemiczne używane w rolnictwie do zwalczania chorób i szkodników, a przedostające się do wód z otaczających terenów.

Ochrona środowiska wodnego przed zgubnym wpływem nadmiernej intensyfikacji rolnictwa powinna polegać na odpowiedniej technice stosowania zabiegów, a ponadto na

skutecznej walce z erozją gleb, biologicznym zagospodarowaniem zlewni i pobrażu zbiorników wodnych oraz ich racjonalnej ochronie. Dlatego też wskazane jest aby dotychczasowa polityka prowadzenia gospodarstw rolnych w sołectwie Dubeninki, oparta o trwałe użytki zielone, została utrzymana.

Do większych cieków wodnych, przepływających w okolicach miejscowości, należy rzeka Bludzia stanowiącą lewobrzeżny dopływ Błędzianki. Jest to rzeka niewielka, o źródłowym charakterze, położona w obszarze stanowiącym dział wodny I-go rzędu. Inne ciekły występujące w okolicach Dubeninek posiadają znaczenie lokalne w powiązaniach melioracyjnych. Występują także liczne zagłębienia bezodpływowe, które gromadzą wody powierzchniowe przez cały rok lub okresowo w okresie dużych opadów atmosferycznych czy roztopów wiosennych.

W pobliżu miejscowości znajdują się dwa jeziora odgrywające ważną rolę w zagospodarowaniu lokalnym, tworzące obszary o wysokich walorach turystyczno-rekreacyjnych.

- Jezioro Czarne
- Jezioro Przerośl

Fot. 11. Po lewej jez. Przerośl, po prawej jez. Czarne
Źródło arch. Urzędu Gminy

3.6.5. Charakterystyka flory i fauny

Charakterystyka flory

Olbrzymia większość flory występującej na terenie Dubeninek będących częścią otuliny Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej należy do gatunków rodzimych. Stanowią one 84% wszystkich roślin naczyniowych, które tu występują. Świadczy to o wysokim stopniu naturalności szaty roślinnej tego obszaru. Oprócz gatunków rodzimych w regionie Puszczy znane są stanowiska 116 gatunków obcych geograficznie, czyli antropofitów. Wśród nich najliczniejszą grupę stanowią archeofity, czyli rośliny obcego pochodzenia, które dostały się

na ten teren przed umowną cezurą wyznaczaną na koniec XV w. przez wyprawy Kolumba i odkryciem Ameryki. Olbrzymią większością gatunków tej grupy stanowią rośliny siedlisk segetalnych i ruderalnych, pochodzące pierwotnie przede wszystkim z obszaru śródziemnomorskiego, które na Mazury i Suwalszczyznę dotarły głównie wraz z rozpowszechnianiem się upraw zbożowych.

Na obszarze Puszczy występują gatunki drzew charakterystyczne dla zbiorowisk leśnych zachodniej i środkowej Polski oraz zachodniej części Pojezierza Mazurskiego takie jak świerk, buk, klon jesionolistny, lipa czy dąb czerwony. Konieczność wycięcia lasów i prac leśnych stwarza warunki okresowego zatrudnienia dla części mieszkańców Dubeninek i okolicznych miejscowości.

Charakterystyka fauny

Na obszarze Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej i w jego otulinie występuje 876 gatunków zwierząt stale przebywających na tym obszarze. Ze względu na leśny charakter Parku dominują tu gatunki leśne i eurotypowe (wszędobylskie). Nieliczne są gatunki związane z dużymi akwenami wodnymi i trzcinowiskami. Ich występowanie ogranicza się głównie do jeziora Gołdap, niekiedy mniejszych jezior Rakówek i Ostrówek. Natomiast stosunkowo liczne są gatunki związane z różnego rodzaju mokradłami, terenami podmokłymi, zabagnieniami, zarówno na terenach leśnych, jak i otwartych. W składzie fauny widać pozytywny efekt stosunkowo dużej ilości martwego drewna pozostającego w lesie. Natomiast dużo gorzej przedstawia się liczebność gatunków związanych ze starymi drzewostanami.

3.6.6. Zasoby naturalne

Obszar położenia wsi mimo znacznej miąższości utworów czwartorzędowych jest ubogi w surowce budowlane. Brak jest czynnej eksploatacji surowców mineralnych na skalę przemysłową. Występują drobne i płytkie wyrobiska piasku i żwiru, zlokalizowane przypadkowo bez rozpoznania geologicznego. W odległości 1,5 km od Dubeninek (Zawiszyn) udokumentowano złoża łącznie 1431 tys. ton. Innym typem polodowcowego surowca występującego na tym terenie są głązy narzutowe towarzyszące dolinom w rejonie miejscowości.

3.6.7. Klimat

W podziale na regiony klimatyczne obszar położenia miejscowości Dubeninki został zakwalifikowany do najchłodniejszych stref niżowych. Średnia temperatura stycznia waha się w granicach $-4,5^{\circ}\text{C}$ do $-5,3$, a średnie temperatury lipca od 16°C do $17,5^{\circ}\text{C}$. Często mroźnym ziom towarzyszą większe opady śniegu co przy trwałej pokrywie i znacznej grubości, łagodzi ujemne działania ostrych mrozów oraz zapobiega głębszemu zamarzaniu gleby. Do szkodliwych zjawisk występujących w okresie zimy, przedwiośnia i późnej jesieni należą powtarzające się okresowo znaczne ocieplenia, które powodują zanikanie pokrywy śnieżnej. Przy nawrocie mrozów tworząca się skorupa lodowa zagrażają zimującym roślinom. Długość okresu wegetacyjnego wynosi 185 dni. Początek przypada około połowy kwietnia, a koniec w drugiej połowie października. Przymrozki wiosenne często występują jeszcze w połowie maja. Pierwsze jesienne przymrozki występują już na początku października. Na terenach Dubeninek, z racji ich wysokiego wyniesienia, okres bezprzymrozkowy jest bardzo krótki i wynosi 145 dni. Opady atmosferyczne są wyższe niż w sąsiednich rejonach i wynoszą 650 – 700 mm w skali roku. Charakterystyczne są tu duże wahania w sumie opadów w poszczególnych latach. Różnice w sumie opadów w poszczególnych latach może dochodzić do 50%-80%. Duże zróżnicowanie opadów występuje również w rozdziale miesięcznym. Najmniej opadów przypada w lutym i marcu, najwięcej w lipcu i sierpniu. Opady jesienne są przeważnie większe od wiosennych. Dynamiczna forma terenu jest przyczyną gwałtownego spływu opadów atmosferycznych po ścianach zboczy o znacznym nachyleniu. W wyniku czego na zboczach i szczytach pagórków w okresie wiosennym występuje niedobór wilgoci. W okresie letnim zdarzają się także szkodliwe dla roślin opady gradowe.

Na obszarze miejscowości dominują wiatry zachodnie i południowe – zachodnie od 2 do 6 m/sek. dość często dochodzi do 14 m/sek. Prędkość tych wiatrów jest nierównomierna, na wzgórzach silniejsza a słabsza w obniżeniach terenu.

3.7. Sfera gospodarcza

3.7.1. Rolnictwo i rolnicza przestrzeń produkcyjna

Dubeninki stanowią wieś z wyraźnie zaznaczoną funkcją rolniczą. Na obszarze miejscowości do podstawowych form zagospodarowania zalicza się produkcję roślinną oraz zwierzęcą. Grunty orne stanowią tu 72% obszaru, na którym prowadzona jest działalność rolnicza. Pozostałą część stanowią pastwiska (24%) oraz łąki (4%).

Plan Odnowy Miejscowości Dubeninki

Działalność rolnicza wsi prowadzona jest na łącznym obszarze 150 ha przez 38 indywidualne gospodarstwa. Z racji dominującej funkcji osadniczej jaką pełnią Dubeninki na terenie miejscowości ulokowani zostali także producenci rolni, których areał działalności obejmuje obręby graniczące z miejscem stanowiącym podstawową siedzibę (na obszarze sołectwa Dubeninki użytki zielone stanowią 61,8 % użytków rolnych). Uprawia się głównie zboża, ziemniaki, warzywa oraz na potrzeby produkcji zwierzęcej rośliny pastewne. Największy udział w pogłowie zwierząt gospodarskich ma bydło mięsne i trzoda chlewna.

Profil gospodarki rolnej realizowanej na terenie wsi wykształcił się pod wpływem oddziaływania różnorodnych czynników: przyrodniczych, ekonomicznych i społecznych. Spośród elementów determinujących rodzaj produkcji należy wskazać unikalny charakter miejscowego krajobrazu, którego walory winny być chronione przed szkodami wynikającymi z prowadzenia nieodpowiedniej polityki rolnej. Surowy klimat, niskie średnioroczne temperatury, a przez to skrócony okres wegetacyjny ograniczają dobór roślin oraz zmniejszają możliwości uprawy poplonów. Duże deniwelacje terenu i obszary podmokłe nie sprzyjają prowadzeniu uprawy ornej. Warunki naturalne określiły formę użytkowania ziemi skierowaną na trwałe użytki zielone prowadzone na potrzeby produkcji zwierzęcej.

Sposoby prowadzenia gospodarki rolnej na terenie Dubeninek wyróżniają się na tle krajów UE i USA niskim zużyciem środków ochrony roślin, nawozów sztucznych i stymulatorów wzrostu, a także ostrożnością w stosowaniu nowych technologii opartych na modyfikacjach genetycznych. Wszystkie te cechy warunkują koegzystencję dzięki przyrodzie z produkcją rolniczą. Zagrożeniem dla stanu środowiska przyrodniczego stanowi nieodpowiednie składowanie nawozów organicznych. Chów zwierząt gospodarskich powinien się cechować umiarkowaną koncentracją.

Opłacalność produkcji zwierzęcej zależy od wydajności, poziomu plonów roślin pastewnych i organizacji powierzchni paszowej, a także od poziomu prowadzenia gospodarstwa. Ostatni czynnik stanowi istotny element z perspektywy przynależności Polski do Unii Europejskiej. Wiodącą pozycję na rynku zachowują gospodarstwa poddane modernizacji, a przez to oferujące produkty najwyższej jakości i prezentujące największą siłę ekonomiczną.

W Dubeninkach występują gospodarstwa, których areał i wysoka kultura prowadzenia produkcji wskazuje na dobre perspektywy rozwoju. Część słabszych ekonomicznie gospodarstw o mniejszym areale i gorszych warunkach produkcji ulegnie likwidacji. Kwalifikacje zawodowe osób odchodzących z rolnictwa mogą okazać się niewystarczające do skutecznego zaistnienia na rynku pracy. W celu zapobieżenia wzrostowi bezrobocia, należy jak najszybciej podjąć działania ukierunkowane na reorientację zawodową tych osób w kierunku branż, w przypadku których występuje wzrost zatrudnienia.

3.7.2. Przemysł, usługi, handel

Struktura działalności gospodarczej na terenie miejscowości Dubeninki w przeważającej mierze opiera się na sektorze usługowym, który stanowi 69 % wszystkich podmiotów prowadzących działalność gospodarczą. Ponadto w ewidencji Urzędu Gminy Dubeninki zarejestrowanych jest 6 podmiotów handlowych oraz po 1 w sektorze produkcji i gastronomii.

Lokalna struktura gospodarcza w Dubeninek dostosowana jest do możliwości popytowych mieszkańców. Przepisy w zakresie ochrony środowiska, jakie obowiązują w otulinie Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej oraz usytuowanie wsi z dala od miast i głównych szlaków komunikacyjnych, sprawiają, że na obszarze miejscowości nie ulokował się żaden większy zakład produkcyjny. Rozwój funkcji turystycznej, szczególnie w zakresie tworzenia obiektów turystyki wiejskiej, oferujących miejsca noclegowe dla przyjezdnych korzystających z atrakcji gminy, spowodowałby zwiększenie liczby firm prowadzących działalność około turystyczną. Zmiany niekorzystnej sytuacji wymagają działania ukierunkowanego na pobudzenie postaw przedsiębiorczych mieszkańców.

3.7.3. Rynek pracy

Największym pracodawcą na terenie miejscowości są podmioty działające w ramach sektora publicznego (Urząd Gminy, Gminne Centrum Kultury, placówki oświatowe, poczta). W instytucjach publicznych fluktuacja kadr praktycznie nie występuje, podobnie jak nie tworzone są nowe miejsca pracy. Sektor prywatny działający na obszarze miejscowości nie jest w stanie zasymilować nadwyżki wolnej siły roboczej. Ze względu na słabą kondycję ekonomiczną nabywców i związane z tym zagrożenie brakiem popytu na towary i usługi zakładanie działalności gospodarczej obarczone jest znacznym ryzykiem niepowodzenia. Sytuacja taka nie wskazuje na możliwość wzrostu zatrudnienia w sektorze prywatnym, którego rynek zbytu ograniczony zostałby do skali lokalnej. Drobną wytwórczość oraz nowopowstałe punkty usługowe muszą bazować na szerszym obszarze działania.

Alternatywę stanowi branży usług dla rolnictwa, która ma na celu poprawę opłacalności produkcji rolnej. Rozwój rynku pracy, mógłby napędzać sektor turystyki, do której ze względu na bogactwo lokalnych atrakcji, obszar ten jest preferowany.

Znaczną pozycję w regionalnej strukturze zajmują podmioty prowadzące usługi na rzecz leśnictwa. Jednakże są to przedsiębiorstwa, które działają albo na zasadzie samozatrudnienia ich właścicieli albo zatrudniają znikomą liczbę pracowników.

W zaistniałej sytuacji część mieszkańców zmuszona jest szukać zatrudnienia w oddalonej o 16 km Gołdapi lub też w innych miastach regionu Warmii i Mazur oraz Podlasia.

Osoby mniej mobilne zawodowo, które jednocześnie nie znajdują zatrudnienia na obszarze miejscowości, zasilają najczęściej szeregi osób bezrobotnych i korzystających z różnych form pomocy społecznej. Osoby te, ze względu na brak aktywności zawodowej i marginalizację na rynku pracy są najbardziej narażone na rozwój patologii społecznych.

3.7.4. Turystyka

Dubeninki położone w otulinie Parku Krajobrazowego na południowym skraju Puszczy Rominckiej stanowią doskonałe miejsce dla rozwoju turystyki i rekreacji. Do głównych walorów obszaru należą:

- mnogość występujących form ochrony przyrody oraz innych obiektów nie objętych dotychczas ochroną prawną a cennych przyrodniczo;
- bogactwo świata roślin i zwierząt;
- zróżnicowanie morfologiczne i urozmaicone ukształtowanie terenu;
- położenie w regionie należącym do najczystszych w kraju;
- liczne jeziora,
- liczne miejsca historyczne, związane z dziejami regionu a także unikalne zabytki;
- małe zaludnienie terenu, sprzyjające wędrownikom na łonie natury;
- brak uciążliwych dla środowiska zakładów przemysłowych i innych obiektów zniekształcających naturalne krajobrazy.

Ze względu na bogate zasoby środowiska naturalnego i kulturowego oraz znaczne skupienie producentów rolnych, Dubeninki stanowią potencjalny obszar rozwoju turystyki wiejskiej. Obecnie na terenie miejscowości trzy gospodarstwa prowadzą działalność agroturystyczną. Korzyści czerpane z udostępnienia obiektów wypoczynku letniego stanowią dodatkowe, niekiedy znaczne źródło dochodów. Rozwój ruchu turystycznego, ze względu na swoje interdyscyplinarne oddziaływanie, skutkować będzie zwiększeniem popytu na artykuły i usługi oferowane na rynku lokalnym.

Łączenie rolnictwa i usług na rzecz rekreacji w Dubeninkach może być realizowane bez uszczerbku dla każdej z tych funkcji, a przy umiejętnym wykorzystaniu rezerw siły roboczej, zasobów lokalowych i produktów rolnictwa, przyczyni się do ogólnego rozwoju.

Preferowane formy turystyki

Rozwój turystyki może być dla Dubeninek najważniejszym kierunkiem przemian gospodarczych. Wypracowanie stabilnej pozycji na rynku wymaga skonstruowania

Plan Odnowy Miejscowości Dubeninki

atrakcyjnej oferty opartej o silny ogólnie rozpoznawalny produkt. Naturalnym wydaje się wykorzystanie do tego celu wiaduktów kolejowych w Stańczykach, które już dzisiaj są miejscem szczególnego nasilenia ruchu turystycznego. Promocja głównej atrakcji powinna być połączona z szerszymi działaniami, które pozwolą zatrzymać turystę na dłużej. Zabytkowe wiadukty kolejowe stanowią bowiem jedynie drobną część istniejących zasobów historycznych oraz przyrodniczo – krajobrazowych przedmiotowego terenu.

Położone na południowym skraju Puszczy Rominckiej Dubeninki mogą stanowić bazę noclegową oraz dawać początek wielu formom turystyki aktywnej związanym z tym miejscem. Istnieją tu dogodne warunki do uprawiania turystyki pieszej, rowerowej i konnej. Jest to także doskonale miejsce do rozwoju krajoznawczych form wypoczynku połączonych z dydaktyką przyrodniczo - ekologiczną. Rosnące znaczenie stanu środowiska w świadomości społecznej będzie zwiększać zainteresowanie terenami o niezdegradowanych walorach naturalnych i mało przekształconym, harmonijnym krajobrazie. Na terenie Parku wytyczone zostały szlaki turystyczne. Do najbardziej uczęszczanych należą: szlak zielony, czerwony, niebieski i żółty. Wciąż jednak istnieje możliwość stworzenia nowych traktów pieszych i rozwijanie w ich obrębie produktów, które przyczynią się do wydłużenia sezonu turystycznego. W okolicach Dubeninek na miłośników przyrody i krajobrazu czekają cztery ścieżki przyrodnicze, na trasie których umiejscowiono szereg tematycznych tablic edukacyjnych.

Fot. 12 Ścieżka dydaktyczna na terenie Puszczy.

Rozwój turystyki wymaga zaangażowania wielu osób i instytucji.

Należy podjąć działania ukierunkowane na stworzenie:

- produktów turystycznych w oparciu o istniejące walory historyczne, przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe w tym o istniejące i projektowane szlaki turystyczne i ścieżki dydaktyczne,

- infrastruktury towarzyszącej poprzez inicjowanie powstawania firm działających branżach turystycznych i okołoturystycznych (wypożyczalnie rowerów, lokali gastronomicznych i innych świadczących usługi dla turystów),

Poprzez system szkoleń, należy wskazać:

- rolnikom - korzyści wynikające z prowadzenia turystyki wiejskiej i agroturystyki, praktyczne zasady tworzenia oraz finansowania (w tym ze środków UE) inwestycji w ramach różnicowania w kierunku działalności nierolniczej,

- mieszkańcom - kierunki możliwych działań gospodarczych w ramach usług okołoturystycznych oraz zasad prowadzenia i finansowania przedsiębiorstw (w tym ze środków UE) na obszarach wiejskich,

3.8. Infrastruktura techniczna

3.8.1. Zasoby i warunki mieszkaniowe

Na zasoby mieszkaniowe Dubeninek składają się budynki użytkowane indywidualnie w obejściach zagrodowych oraz obiekty powstałe dla zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych pracowników PGR-ów. Standardy powierzchniowe zasobów mieszkaniowych na terenie miejscowości są niższe niż średnia przyjęta dla obszarów wiejskich województwa warmińsko – mazurskiego. Wynika to ze znacznego udziału zabudowy wielorodzinnej realizowanej przez byłe jednostki uspołecznione. Skala potrzeb i wielkość zapóźnień w zakresie budownictwa mieszkaniowego pogarsza niska dynamika rozwoju budownictwa indywidualnego stanowiąca rezultat ograniczonych zasobów kapitałowych mieszkańców.

Na bazie zasobów mieszkaniowych byłego PGR powołano Spółdzielnię w Dubeninkach. W skład zasobów spółdzielni wchodzi mieszkania zajmowane przez byłych pracowników PGR. Są to mieszkania w budynkach wielorodzinnych wyposażonych we wszystkie instalacje łącznie z centralnym ogrzewaniem zasilanym z sieci zewnętrznej. Na osiedlu znajduje się nieczynna kotłownia. Dzięki korzystnemu położeniu oraz właściwym parametrom technicznym obiekt ten może zostać zaadaptowany na świetlicę wiejską.

3.8.2. Sieć drogowa i dostępność komunikacyjna

Dubeninki przecina trasa drugorzędowa nr 651 Gołdap – Rutka – Tartak - Szypliszki. Generalnie przebieg tego szlaku jest równoleżnikowy. Zapewnia on komunikację w obszarze przygranicznym. Trasa nr 651 stanowi dobre połączenie z miejscowościami położonymi na zachód od Dubeninek. Droga ta jest mniej przydatna, jeżeli chodzi o dojazdy z dalszych

regionów kraju. Ponadto przez miejscowość przechodzą dwie drogi wojewódzkie: nr 40420, nr 40438.

Komunikacja publiczna obsługiwana jest przez PKS Suwałki. Dubeninki posiadają bezpośrednie połączenie autobusowe z Suwałkami, Gołdapią i miejscowościami w gminach ościennych. Ponadto zorganizowany jest dowóz dzieci i młodzieży szkolnej do szkoły w Dubeninkach. Przystanek w miejscowości jest zadaszony i w dobrym stanie technicznym. Najbliższa stacja PKP znajduje się w Suwałkach (41 km od Dubeninek) i w Ełku (81 km od Dubeninek).

Na obszarze miejscowości należy poczynić inwestycje mające na celu modernizacja wewnętrznych dróg gruntowych. Poważnym problemem jest niedostateczna liczba miejsc parkingowych w pobliżu obiektów użyteczności publicznej. Brakuje także ciągów komunikacyjnych usprawniających ruch pieszych.

Do najbardziej uciążliwych źródeł hałasu, wpływających na klimat akustyczny obszaru miejscowości, należy ruch drogowy, zwłaszcza tranzytowy. Uciążliwość komunikacji drogowej jest ściśle związana z intensywnością natężeniem ruchu, wielkością i prędkością pojazdów, rodzajem i stanem technicznym nawierzchni, stanem technicznym pojazdów oraz odległością zabudowy od drogi. W związku z planowaną w najbliższych latach budową obwodnicy Dubeninek, przewiduje się ograniczenie negatywnego oddziaływania hałasu komunikacyjnego na terenie miejscowości.

3.8.3. Sieć kanalizacyjna i wodociągowa

W Dubeninki zlokalizowana oczyszczalnia ścieków (dwa złoża biologiczne, cylindryczne wolnostojące, z osadnikiem Imhoffa i osadnikiem wtórnym) o przepustowości 110 m³/dobę z odprowadzeniem do rzeki Bludzi poprzez rów melioracyjny. Zmodernizowana została w 2002 roku. Jest zlewnią nieczystości z miejscowości Dubeninki, Łoje, Zawiszyn i Rogajny. Dubeninki zostały podłączona do wybudowanego w 2003 roku kolektora tłoczego. Gospodarstwa indywidualne oraz zabudowa kolonijna, na terenie miejscowości, nie została włączona do zbiorczej sieci sanitarnej.

Sieć wodociągowa na terenie miejscowości jest zasilana ze stacji uzdatniania wody w Łojach.

Tab. 3. Gospodarka wodno-ściekowa na obszarze Dubeninek

Obszar	Sieci w km		Przyłącza do gospodarstw		Średnie zużycie wody w gospodarstwach	
	wodociąg	kanalizacja	wodociąg	Kanalizacja	w tys. m ³ /rok	na 1 mieszk. W m ³ /rok
Dubeninki	8,4	4,2	286	214	48400	48

3.8.4. Gospodarka odpadami

Na terenie miejscowości nie istnieją rozwiązania systemowe, zapewniające prawidłowe postępowanie z odpadami komunalnymi. Stałym wywozem odpadów objęci są mieszkańcy wolnostojących domków jednorodzinnych, gospodarstw rolnych oraz mieszkańcy osiedla. Odpady komunalne z obiektów użyteczności publicznej usuwane są przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Sp. z o.o. Dość trudno jest oszacować ilość odpadów deponowanych na składowiskach, gdyż Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej część odpadów wywozi na składowisko do Gołdapi. Ponadto podmioty posiadające zezwolenie na wywóz nie składają do gminy informacji z ilości usuniętych i zdeponowanych odpadów.

Składowisko w Dubeninkach

Wysypisko usytuowane jest w odległości ok. 800 m na północny-zachód od wsi. Zachodnia granica wysypiska przebiega w niedalekiej odległości od drogi żwirowej łączącej wieś Bludzie Małe z Dubeninkami. Granica południowo-wschodnia dochodzi do pasa kolejowego. Teren stanowi nieużytek po nieczynnej żwirowni. Powierzchnia składowiska wynosi ok. 0,35 ha. Termin zamknięcia składowiska przewidziano na 31.XII.2009 r.

3.8.5. Gazownictwo i ciepłownictwo

Gospodarka ciepła na terenie miejscowości opiera się o kotłownie osiedlową i indywidualne źródła ciepła. Dla osiedla mieszkaniowego po byłym Rominckim Kombinacie Rolnym w Dubeninkach i zespołu szkół pracuje kotłownia opalana paliwem stałym - węglem. Istniejące źródła ciepła zaspokajają potrzeby poszczególnych odbiorców. Jednakże stan techniczny wykorzystywanych instalacji w większości nie odpowiada obowiązującym normom, a ich niska sprawność, wysoki poziom zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego i wysokie koszty eksploatacji sprawiają, że stają się one nieopłacalne również z ekonomicznego punktu widzenia. Zachodzi więc uzasadniona konieczność modernizacji istniejących źródeł ciepła.

W Dubeninkach nie ma dostępu do gazu ziemnego. Dostępny jest jedynie propan – butan dostarczany w butlach.

3.8.6. Elektroenergetyka i łączność

W Dubeninkach znajduje się centrala cyfrowa. Telefonizację gminy przeprowadzono w latach 90. Wszyscy mieszkańcy wsi, mają możliwość podłączenia telefonu. Telefonizację wykonano kablami ziemnymi co pozwoliła zlikwidować linie napowietrzne.

Gmina Dubeninki obszarowo obsługiwana jest przez Zakład energetyczny S.A. w Białymstoku i podległe mu Rejony w Elku i Suwałkach. Posterunki, z których zasilana jest gmina znajdują się w Gołdapi, Filipowie i Wizajnach. W miejscowościach tych znajdują się stacje transformatorowe, które zasilają liniami 15 kV gminę.

4. Zestawienie tabelaryczne zasobów miejscowości Dubeninkach

Rodzaj zasobu	BRAK	Jest o znaczeniu małym	Jest o znaczeniu średnim	Jest o znaczeniu dużym
Środowisko przyrodnicze				
1. Walory krajobrazu.				X
2. Walory przyrodnicze.				X
3. Walory klimatu (mikroklimat, wiatr, nasłonecznienie).		X		
4. Walory szaty roślinnej (np. runo leśne).				X
5. Cenne przyrodniczo obszary lub obiekty.				X
6. Świat zwierzęcy (ostoje, siedliska).			X	
7. Osobliwości przyrodnicze.				X
8. Wody powierzchniowe (cieki, rzeki, stawy).			X	
9. Podłoże, warunki hydrogeologiczne.			X	
10. Gleby, kopaliny.		X		
Środowisko kulturowe				
1. Walory architektury wiejskiej i osobliwości kulturowe.				X
2. Walory zagospodarowania przestrzennego.				X
3. Zabytki.			X	
4. Zespoły artystyczne.				X
Dziedzictwo religijne i historyczne				
1. Miejsce, osoby i przedmioty kultu.			X	
2. Święta, odpusty, pielgrzymki.		X		
3. Tradycje, obrzędy, gwara.				X
4. Legendy, podania i fakty historyczne.			X	
5. Ważne postacie historyczne.		X		
6. Specyficzne nazwy.				X
Obiekty i tereny				
1. Działki pod zabudowę mieszkalną	X			

Plan Odnowy Miejscowości Dubeninki

2. Działki pod domy letniskowe.	X			
3. Działki pod zakłady usługowe i przemysł.		X		
4. Pustostany mieszkaniowe, magazynowe i poprzemysłowe.		X		
5. Tradycyjne obiekty gospodarskie wsi (kuźnie, młyny).			X	
6. Place i miejsca publicznych spotkań.			X	
7. Miejsca sportu i rekreacji.			X	
Gospodarka, rolnictwo				
1. Specyficzne produkty (hodowle, uprawy polowe).			X	
2. Znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe.	X			
3. Możliwe do wykorzystania odpady poprodukcyjne.	X			
Sąsiedzi i przyjezdni				
1. Korzystne, atrakcyjne sąsiedztwo (duże miasto, arteria komunikacyjna, atrakcja turystyczna).			X	
2. Ruch tranzytowy.		X		
3. Przyjezdni stali i sezonowi.		X		
Potencjał instytucjonalny				
1. Placówki opieki społecznej.	X			
2. Placówki oświatowe.				X
3. Dom Kultury (świetlica).				X
4. Poczta.				X
5. Bank.				X
Ludzie, organizacje, zrzeszenia				
OSP.				X
Zespoły ludowe, Koło Gospodyń Wiejskich.				X
Stowarzyszenia.			X	
Kluby sportowe.	X			

5. Opis i charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno – przestrzenne.

Obecna forma zabudowy miejscowości opiera się o układ wielodrożnicowy (zabudowa wzdłuż kilku dróg) z elementami rozproszonego osadnictwa. W promieniu półtorej kilometra od centrum wsi znajduje się kilka przysiółków. W latach 70-tych zabudowa Dubeninek została poszerzona o duże osiedle bloków dla pracowników PGR oraz budynek szkoły, w latach 80-tych wzniesiono domy dla pracowników administracji PGR-u.

Za obszar o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno – przestrzenne przyjęto dwie sąsiadujące ze sobą lokalizację. Pierwsza stanowi ciąg zabudowy skupiony wokół głównej osi miejscowości jaką stanowi ul. Mereckiego (w przebiegu drogi wojewódzkiej nr 651). Przedstawiony obszar stanowi miejsce świadczenia usług za które odpowiedzialność ponosi sektor publiczny (siedziba: Urzędu Gminy, Gminnego Centrum Kultury, Gminnego Ośrodka Zdrowia) oraz lokalizację kościoła parafialnego w Dubeninkach i punktów handlu detalicznego.

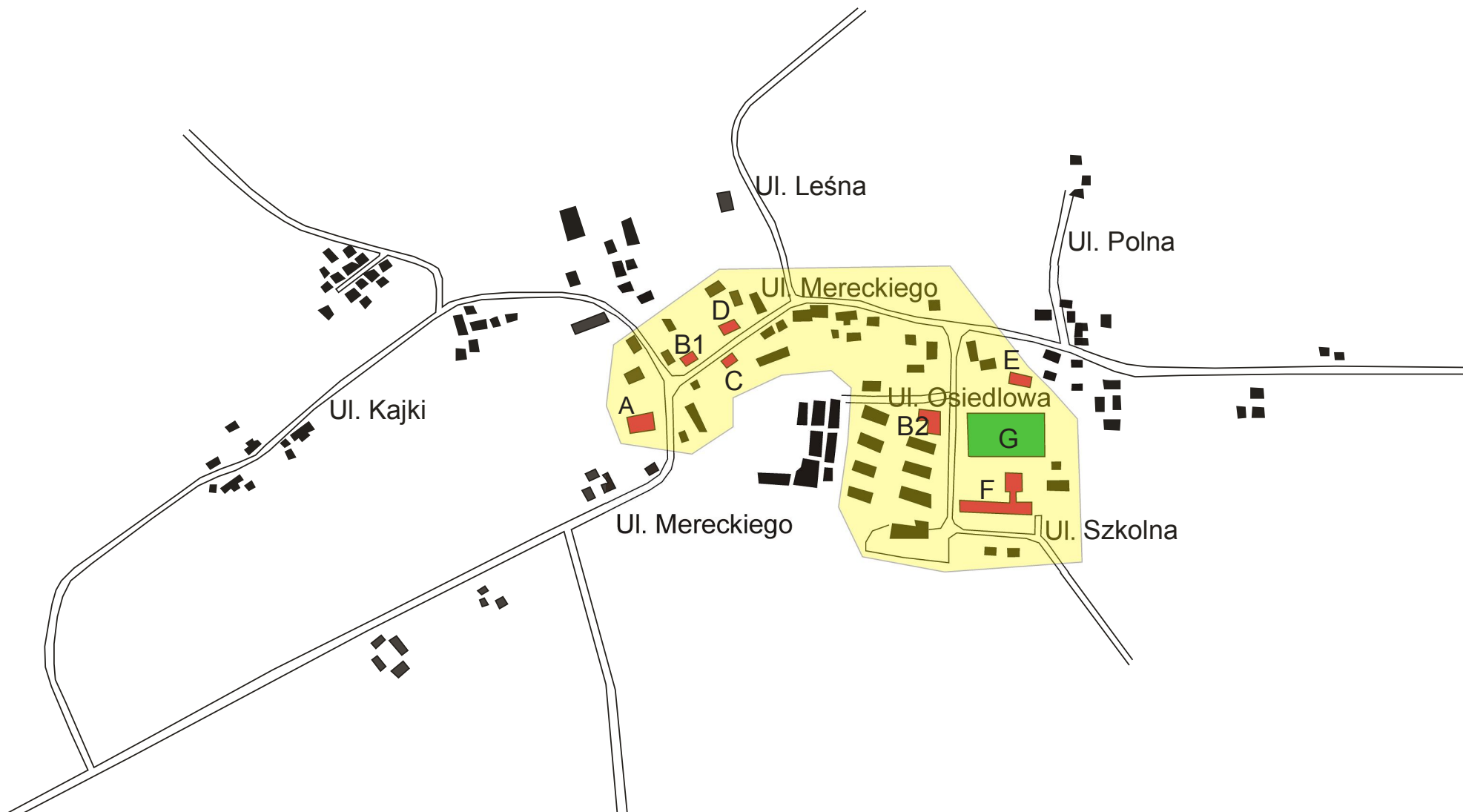
Drugi obszar zlokalizowany przy ulicy Szkolnej i Osiedlowej stanowi miejsce największej koncentracji zamieszkania (osiedle bloków – zabudowa wielorodzinna) w miejscowości. Uzupełniony jest lokalizacją budynku sportowego, obiektów sportowych i handlowych.

Na poniższym planie sytuacyjnym kolorem żółtym zacięniowano obszar o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno – przestrzenne. Ponadto kolorem czerwonym zaznaczono obiekty o kluczowym znaczeniu dla lokalnej społeczności.

Przedstawiono dodatkowo oznaczenie literowe:

- A – Kościół parafialny w Dubeninkach,
- B1, B2 – obiekty handlowe,
- C – siedziba Urzędu Gminy,
- D – siedziba Gminnego Centrum Kultury,
- E – siedziba Gminnego Ośrodka Zdrowia,
- F – budynki oświatowe
- G- boiska sportowe.

Plan sytuacyjny miejscowości Dubeninki z zaznaczeniem obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno – przestrzenne.

6. Ocena mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń (Analiza SWOT)

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Zachowany dawny układ przestrzenny wsi oraz walory historycznej architektury, zabytki w tym zabytkowe obiekty sakralne. • Usytuowanie miejscowości w otulinie Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej. • Zasoby ludności w wieku produkcyjnym. • Wysoka atrakcyjność przyrodnicza i duża różnorodność biologiczna. • Dostępność komunikacyjna miejscowości (przy drodze wojewódzkiej Nr 651). • Aktywna społeczność pielęgnująca kulturę i tradycje lokalne. • Liczne instytucje użyteczności publicznej świadczące usługi z zakresu kultury, edukacji, ochrony zdrowia, bezpieczeństwa publicznego. • Zespoły i instytucję działające na rzecz kultywowania tradycji. • Dostęp do infrastruktury (sieć teleinformatyczna, wodociąg, kanalizacja). 	<ul style="list-style-type: none"> • Ujemny przyrost rzeczywisty. • Brak odpowiedniej infrastruktury do prowadzenia działalności sportowej. • Wysokie bezrobocie. • Niedostateczne wyposażenie miejscowości w ciągu komunikacji pieszej i parkingi. • Zły stan dróg wewnętrznych prowadzących przez miejscowość. • Rozwiązania infrastrukturalne niedostosowane do potrzeb i obowiązujących standardów. • Braki infrastrukturalne (gazyfikacja, oświetlenie uliczne). • Średni i zły stan techniczny obiektów wpisanych do rejestru zabytków. • Niski poziom wykształcenia mieszkańców. • Brak systemowego wsparcia dla tworzenia i rozwoju organizacji pozarządowych. • Położenie miejscowości w otulinie parku i konieczność przestrzegania rygorystycznych form ochrony przyrody ogranicza możliwości inwestowania w przypadku działalności przemysłowej. • Lokalny rynek pracy o dużym stopniu sezonowości oraz brak aktywności zawodowej mieszkańców (szczególnie wśród byłych pracowników gospodarstw uspołecznionych).
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Sprzyjające rozwojowi atrakcyjne położenie miejscowości. • Poprawa infrastruktury kulturalnej i sportowej. • Tworzenie i rozwój organizacji pozarządowych. • Poprawa estetyki wsi oraz rozwój w ramach funkcji mieszkalnej i turystyczno – rekreacyjnej. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost produkcji rolnej prowadzący do intensyfikacji nawożenia, stosowania pestycydów, homogenizacji użytków rolnych oraz zaniku lokalnych odmian roślin uprawnych. • Stopniowe starzenie się ludności i zagrożenie odpływem ludności spowodowanym emigracją zarobkową. • Ubożenie i wzrost liczby ludności bezrobotnej i

Plan Odnowy Miejscowości Dubeninki

• Aktywizacja zawodowa i społeczna oraz dostosowanie kwalifikacji zawodowych mieszkańców do wymogów rynku pracy.• Rozwój rolnictwa ekologicznego.• Promocja wsi i dorobku mieszkańców.• Współfinansowanie inwestycji ze środków UE.• Napływ inwestorów indywidualnych.• Moda na agroturystykę i ekoturystykę.	• pobierającej świadczenia socjalne.• Utrzymująca się bezradność życiowa, zjawiska z kręgu patologii społecznej, niska aktywność zawodowa społeczeństwa.• Niewykorzystanie szansy, jaką dają fundusze strukturalne UE.• Pogłębiająca się zapaść edukacyjna dzieci i młodzieży, wzrost zachorowań i wad postawy.• Degradacja wartości przyrodniczych w wyniku niewłaściwej gospodarki turystycznej i rolniczej.• Zanik wartości stanowiących o dziedzictwie kulturowym Dubeninek.

7. Wizja rozwoju wsi

Co ma ją wyróżniać?	Kultywowanie tradycji i dziedzictwa kulturowego, estetyka z zachowaniem tradycyjnego układu zabudowy, aktywni mieszkańcy nie mający problemów ze znalezieniem swojego miejsca na rynku pracy, dobrze wyposażone obiekty służące działalności sportowej, kulturalnej rekreacji i czynnemu wypoczynkowi, dostępność turystyczna.
Jakie ma pełnić funkcje?	Rolnicze, mieszkalno-usługowe, kulturalno-oświatowe, turystyczne.
Kim mają być mieszkańcy?	Wykształceni, przedsiębiorczy, dbający o zachowanie tradycji i dziedzictwa kulturowego, identyfikujący się z miejscowością.
Co ma dać utrzymanie?	Praca w turystyce, mikroprzedsiębiorstwa (sektor handlu i usług), zrównoważone rolnictwo, leśnictwo.
W jaki sposób ma być zorganizowana wieś i mieszkańcy?	Sołtys, Rada Sołecka, Stowarzyszenia, grupy młodzieżowe.
W jaki sposób mają być rozwiązywane problemy?	Dyskusje, rozmowy, pomoc międzysąsiedzka, rozwiązywanie problemów na zebraniach wiejskich, współpraca z władzami gminy
Jak ma wyglądać nasza wieś?	Czysta, estetyczna, bogata, dostępna, bezpieczna, wyróżniająca się na tle innych miejscowości kultywowaniem tradycji.
Jakie obyczaje i tradycje mają być u nas pielęgnowane i rozwijane?	Związane z historią, tradycjami i obrzędami.
Jak mają wyglądać mieszkania i obejścia?	Estetyczne, zadbane, wyposażone w infrastrukturę techniczną.
Jaki ma być stan otoczenia i środowiska?	Nienaruszony, ekologiczny, atrakcyjny.
Jakie ma być rolnictwo?	Nowoczesne, zrównoważone, nieuciążliwe dla środowiska.
Jakie mają być powiązania komunikacyjne?	Dostosowane do potrzeb mieszkańców, bezpieczne.
Co zaproponujemy dzieciom i młodzieży?	Aktywny udział w życiu kulturalno - sportowym,

Plan Odnowy Miejscowości Dubeninki

	bezpłatne zajęcia pozalekcyjne, korzystanie ze świetlicy oraz infrastruktury sportowej, powszechny dostęp do Internetu.
--	---

8. Zestawienie, opis priorytetów, celów i zadań

Priorytet I. Modernizacja i rozwój lokalnej infrastruktury społecznej, kulturalnej i sportowo – rekreacyjnej

Cele:

- podniesienie atrakcyjności turystycznej wsi,
- zaspokojenie potrzeb społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych mieszkańców,
- kultywowanie dawnych zwyczajów i tradycji,
- integracja społeczności wiejskiej,
- wzrost poziomu sprawności fizycznej mieszkańców,
- podniesienie standardu życia mieszkańców wsi, poprawa atrakcyjności zamieszkania,
- nieskrępowany dostęp do wiedzy i informacji dla wszystkich mieszkańców,
- poprawa estetyki i wyglądu wsi.

Zadania:

- 1.1. Adaptacja starej kotłowni na potrzeby świetlicy wiejskiej.
- 1.2. Modernizacja budynku Gminnego Centrum Kultury.
- 1.3. Modernizacja sali gimnastycznej.
- 1.4. Doposażenie sprzętowe Gminnego Centrum Kultury.
- 1.5. Budowa ogólnodostępnego placu zabaw.

Priorytet II Rozwój i rozbudowa infrastruktury technicznej

Cele:

- poprawa standardu życia i pracy na wsi,
- wzrost atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej,
- wzrost funkcji mieszkalnej,
- poprawa stanu środowiska naturalnego,
- zwiększenie bezpieczeństwa na drodze, również w odniesieniu do dzieci i młodzieży.

Zadania:

- 2.1. Uzupełnienie chodnika przy drodze wojewódzkiej 651.
- 2.2. Budowa ciągu komunikacji pieszej Dubeninki-Łoje.
- 2.3. Budowa kanalizacji sanitarnej.
- 2.4. Budowa publicznego parkingu przy cmentarzu parafialnym.
- 2.5. Budowa publicznego parkingu przy ulicy Osiedlowej.

Priorytet III. Wzrost przedsiębiorczości oraz wyrównywanie szans na rynku pracy

Cele:

- zwiększenie dochodów mieszkańców,
- zwiększenie absorpcji wykorzystania funduszy Unii Europejskiej przez mieszkańców wsi,
- aktywizacja postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców,
- tworzenie warunków sprzyjających do rozwoju funkcji turystycznej miejscowości,
- wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.

Zadania:

3.1. Szkolenia z zakresu:

- zakładania, prowadzenia i finansowania działalności gospodarczej,

Priorytet IV. Rolnictwo

Cele:

- Poprawa kultury produkcji rolnej i rozwój rolnictwa ekologicznego,
- zwiększenie potencjału sektora rolnego
- ochrona środowiska naturalnego
- dywersyfikacja źródeł dochodów gospodarstw i zakładania działalności agroturystycznej.

Zadania:

- 4.1. Szkolenia zawodowe dla osób pracujących w rolnictwie.
- 4.2. Modernizacja gospodarstw rolnych.
- 4.3. Powstawanie grup producentów rolnych.
- 4.4. Płatności rolnośrodowiskowy.
- 4.5. Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej i reorientacja zawodowa.

10. Karty zadań ujętych w Planie Odnowy Miejscowości

PRIORYTET I	Modernizacja i rozwój lokalnej infrastruktury społecznej, kulturalnej i sportowo – rekreacyjnej			
ZADANIE 1.1.	Adaptacja starej kotłowni na potrzeby świetlicy wiejskiej			
Opis stanu istniejącego	<p>W ramach zadania planuje się urządzenie oraz wyposażenie świetlicy wiejskiej poprzez wydzielenie części pomieszczeń z budynku byłej kotłowni w Dubeninkach.</p> <p>Położenie obiektu Obiekt został wybudowany 1976 r. Znajduje się na terenie należącym do Spółdzielni Mieszkaniowej w Dubeninkach. Projekt urządzenia świetlicy wiejskiej zmienia dotychczasowej zasady wykorzystywania obiektu. W chwili obecnej budynek nie jest wykorzystywany zgodnie z przeznaczeniem pierwotnym.</p> <p>Charakterystyka obiektu – stan obecny: Budynek parterowy, nie podpiwniczony. Obiekt ma kształt prostokąta, dachy dwuspadowe (ze spadem równomiernym o niskim stopniu nachylenia) kryte papą na pełnym poszyciu deskowym. Ściany zewnętrzne wykonane są z cegieł. Łączna grubość ścian zewnętrznych wynosi 40 cm. Ściany wewnętrzne konstrukcyjne z cegły, a ścianki działowe o grubości 25 cm z cegły. Stolarka okienna drewniana w bardzo złym stanie, drzwi zewnętrzne kryte blachą. Budynek od zewnątrz i wewnątrz otynkowany, posadzki betonowa, pokryta. Budynek zaopatrzonej w instalacje: wodociagową, kanalizacyjną, elektryczną. Pomieszczenia ogrzewane są z wykorzystaniem układu centralnego. Na potrzeby utworzenia świetlicy wiejskiej przeznaczone zostaną 2 pomieszczenia.</p> <p>Stan ogólny techniczny obiektu jest zły. Budynek stanowi w części przewidzianej na świetlicę pustostan, ze względu na zaprzestanie poprzedniej formy użytkowania niszczeje. Obiekt nie posiada również pomieszczenia kuchennego oraz sanitariatu. Funkcjonalnie musi zostać dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. Projektowana inwestycja ma na celu zwiększenie spektrum wykorzystania, co pozwoli stworzyć warunki do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwoju i upowszechniania kultury, • promocji lokalnej kultury, tradycji i sztuki, • organizacji szkoleń i kursów dla mieszkańców, • przeprowadzenia zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży, • integracji mieszkańców, • organizacji imprez sołeckich, • krzewienia kultury fizycznej. <p>Budynek będący przedmiotem inwestycji jest obiektem powojennym, nie podlega ochronie konserwatorskiej tym samym nie jest wpisany do rejestru obiektów zabytkowych.</p>			
Prace planowane w ramach projektu	<table border="1" style="width: 100%;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">ZAKRES</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>projekt budowlany</td> </tr> <tr> <td>prace rozbiórkowe</td> </tr> </tbody> </table>	ZAKRES	projekt budowlany	prace rozbiórkowe
ZAKRES				
projekt budowlany				
prace rozbiórkowe				

Plan Odnowy Miejscowości Dubeninki

	<ul style="list-style-type: none">rozbiórka starego komina kotłowniprace remontowe-budowlaneodnowienie elewacji zewnętrznejwymiana stolarki okiennejwymian drzwi modernizacja pomieszczeń świetlicy wiejskiej <ul style="list-style-type: none">remont ścian wewnętrznych – suche tynki, szpachlowanie ścian i malowanie,remont sufitów suche tynki, szpachlowanie sufitu malowanie,dostosowanie budynku do potrzeb osób niepełnosprawnychwykonanie sanitariatówwykonanie pomieszczenia kuchennego nadzór inwestorski	
	Wyposażenie świetlicy wiejskiej – pomieszczenia <ul style="list-style-type: none">zakup stołów – szt. 8,zakup krzeseł – szt. 40,zakup karniszy i firan,zakup rolet na oknazakup wieszaków na ubrania,zakup półek – regałów na ścianywyposażenie świetlicy w gry i zestawy edukacyjne dla dzieci (gry planszowe, wydawnictwa i publikacje),stoły do tenisa – szt. 1,stoły z piłkarzykami – szt. 1.	
	Wyposażenie świetlicy wiejskiej – siłownia <ul style="list-style-type: none">zakup urządzenia wielofunkcyjnego do, ćwiczeń typu atlas – 1 szt.,zakup ławki prostej – 1 szt. ,zakup gryfa 15 kg – 1 szt.,zakup obciążenia na gryf – 10 szt.,zakup hantli – 6 szt.	
Harmonogram realizacji	II kwartał 2011 – IV kwartał 2011	
Kwota końcowa i wskazanie źródła jej pozyskania	Kwota końcowa inwestycji 210000,00 PLN Źródła pozyskania: Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) – 157500,00 PLN Budżet JST – 52500,00 PLN	
Beneficjenci ostateczni	➤ Mieszkańcy Dubeninek ➤ Turyści	

Plan Odnowy Miejscowości Dubeninki

PRIORYTET I	Modernizacja i rozwój lokalnej infrastruktury społecznej, kulturalnej i sportowo – rekreacyjnej						
ZADANIE 1.2.	Modernizacja budynku Gminnego Centrum Kultury						
Opis stanu istniejącego	<p>W ramach zadania planowana jest modernizację budynku Gminnego Centrum Kultury polegająca na wymianie dachu i ociepleniu budynku.</p> <p>Położenie obiektu Obiekt został wybudowany 1940 r. Znajduje się na terenie należącym do Gminy Dubeninki, na działce numer 79/4. Projekt wymiany dachu nie zmienia dotychczasowej zasady wykorzystywania obiektu, ma zagwarantować wykonywanie jego dotychczasowej funkcji w pełnym zakresie. W chwili obecnej budynek wykorzystywany jest na cele Gminnego Centrum Kultury.</p> <p>Charakterystyka obiektu – stan obecny: Budynek jednokondygnacyjny, częściowo podpiwniczony ze strychem przystosowanym na cele użytkowe (galeria rękodzieła). Obiekt ma kształt prostokąta, dachy strome dwuspadowe (ze spadem równomiernym) kryte eternitem układanym na drewnianych łątach i pełnym poszyciu deskowym. Ściany zewnętrzne wykonane są z cegieł. Łączna grubość ścian zewnętrznych wynosi 38 cm. Ściany wewnętrzne konstrukcyjne są z cegły a ścianki działowe o grubości 24 cm z cegły. Stolarka okienna drewniana, brak okien na strychu, stolarka drzwiowa drewniana. Budynek od zewnątrz i wewnątrz otynkowany, posadzki betonowa, pokryta. Budynek zaopatrzonej w instalacje: wodociągową elektryczną, kanalizacyjną. Pomieszczenia ogrzewane są z wykorzystaniem układu centralnego ogrzewania z własną kotłownią tradycyjną.</p>						
Prace planowane w ramach projektu	<table border="1"><thead><tr><th>ZAKRES</th></tr></thead><tbody><tr><td>Wymiana poszycia dachu</td></tr><tr><td>Termomodernizacja budynku</td></tr><tr><td>Wymiana instalacji grzewczych</td></tr><tr><td>Wymiana stolarki okiennej i drzwiowej</td></tr><tr><td>Wykonanie nowej posadzki</td></tr></tbody></table>	ZAKRES	Wymiana poszycia dachu	Termomodernizacja budynku	Wymiana instalacji grzewczych	Wymiana stolarki okiennej i drzwiowej	Wykonanie nowej posadzki
ZAKRES							
Wymiana poszycia dachu							
Termomodernizacja budynku							
Wymiana instalacji grzewczych							
Wymiana stolarki okiennej i drzwiowej							
Wykonanie nowej posadzki							
Harmonogram realizacji	III kwartał 2010 – II kwartał 2011						
Kwota końcowa i wskazanie źródła jej pozyskania	Kwota końcowa inwestycji 148043,03 PLN Źródła pozyskania: Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) – 111032,27 PLN Budżet JST – 37010,76 PLN						
Beneficjenci ostateczni	<ul style="list-style-type: none">➤ Mieszkańcy Dubeninek➤ Turyści						

Plan Odnowy Miejscowości Dubeninki

PRIORYTET I	Modernizacja i rozwój lokalnej infrastruktury społecznej, kulturalnej i sportowo – rekreacyjnej				
ZADANIE 1.3.	Modernizacja sali gimnastycznej				
Opis stanu istniejącego	Sala gimnastyczna przy Szkole Podstawowej w Dubeninkach została oddana do użytku w 1985 r. Podłoga w obiekcie sportowym pokryta jest parkietem, który wykazuje znaczny stopień wyeksploatowania. Stan techniczny materiału poszycia zewnętrznego posadzki utrudnia prowadzenie zajęć wychowania fizycznego, stwarzając jednocześnie zagrożenie dla zdrowia ćwiczących uczniów. Działanie zakładane wymianę parkietu.				
Prace planowane w ramach projektu	<table border="1"><thead><tr><th>ZAKRES</th></tr></thead><tbody><tr><td>Demontaż starego parkietu</td></tr><tr><td>Wyrównanie posadzki</td></tr><tr><td>Ułożenie nowego parkietu</td></tr></tbody></table>	ZAKRES	Demontaż starego parkietu	Wyrównanie posadzki	Ułożenie nowego parkietu
ZAKRES					
Demontaż starego parkietu					
Wyrównanie posadzki					
Ułożenie nowego parkietu					
Harmonogram realizacji	I kwartał 2011 – II kwartał 2011				
Kwota końcowa i wskazanie źródła jej pozyskania	Kwota końcowa inwestycji 65000,00 PLN Źródła pozyskania: Budżet JST – 65000,00 PLN				
Beneficjenci ostateczni	<ul style="list-style-type: none">➤ Mieszkańcy Dubeninek➤ Uczniowie Szkoły Podstawowej➤ Turyści				

PRIORYTET I	Modernizacja i rozwój lokalnej infrastruktury społecznej, kulturalnej i sportowo – rekreacyjnej						
ZADANIE 1.4.	Doposażenie sprzętowe Gminnego Centrum Kultury						
Opis stanu istniejącego	Podstawowym zadaniem Gminnego Centrum Kultury jest zaspokajanie i rozwijanie potrzeb w zakresie kultury, czytelnictwa i wiedzy społeczeństwa poprzez tworzenie i upowszechnianie różnych dziedzin kultury oraz promocja lokalnej spuścizny historycznej. GCK realizuje swoje cele statutowe poprzez <ul style="list-style-type: none">- organizację koncertów, konkursów, zajęć dla dzieci,- organizację imprez plenerowych i okolicznościowych,- organizację wystaw miejscowych twórców,- warsztaty rękodzieła ludowego,- organizację warsztatów komputerowych, fotograficznych, teatralnych. Niedostatki sprzętowe w znaczący sposób ograniczają prowadzoną działalność. Doposażenie GCK umożliwi rozwijanie dotychczasowej działalności i podjęcie projektów do tej pory niedostępnych.						
Prace planowane w ramach projektu	<table border="1"><thead><tr><th>ZAKRES</th></tr></thead><tbody><tr><td>Rozbudowa podestu estradowego</td></tr><tr><td>Zakup projektora</td></tr><tr><td>Zakup ekranu</td></tr><tr><td>Zakup kamery</td></tr><tr><td>Doposażenie Galerii Rękodzieła i Sztuki</td></tr></tbody></table>	ZAKRES	Rozbudowa podestu estradowego	Zakup projektora	Zakup ekranu	Zakup kamery	Doposażenie Galerii Rękodzieła i Sztuki
ZAKRES							
Rozbudowa podestu estradowego							
Zakup projektora							
Zakup ekranu							
Zakup kamery							
Doposażenie Galerii Rękodzieła i Sztuki							

Plan Odnowy Miejscowości Dubeninki

	<table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%;">Ludowej</td> </tr> <tr> <td>Zakup strojów ludowych</td> </tr> </table>	Ludowej	Zakup strojów ludowych
Ludowej			
Zakup strojów ludowych			
Harmonogram realizacji	I kwartał 2011 – IV kwartał 2011		
Kwota końcowa i wskazanie źródła jej pozyskania	Kwota końcowa inwestycji 35000,00 PLN Źródła pozyskania: Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) – 26250,00 PLN Budżet JST – 8750,00 PLN		
Beneficjenci ostateczni	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Mieszkańcy Dubeninek ➤ Turyści 		

PRIORYTET I	Modernizacja i rozwój lokalnej infrastruktury społecznej, kulturalnej i sportowo – rekreacyjnej						
ZADANIE 1.5.	Budowa ogólnodostępnego placu zabaw						
Opis stanu istniejącego	<p>Obecnie na terenie miejscowości funkcjonuje jeden placu zabaw (zlokalizowany na obszarze spółdzielni mieszkaniowej). Chociaż jest ogólnodostępny to jego peryferyjne położenie sprawia, że wiele dzieci pozbawionych jest możliwości korzystania z profesjonalnego sprzętu i infrastruktury rekreacyjnej dostosowanej do potrzeb najmłodszych mieszkańców wsi. Utworzenie ogólnodostępnego placu zabaw stworzy lepsze warunki do rozwoju prosportowych nawyków wśród młodych ludzi, wpłynie pozytywnie na integrację środowiska lokalnego oraz przyczyni się do zmniejszenia liczby dzieci z wadami postaw. Inwestycja podniesie również atrakcyjność turystyczną obszaru. Wszystkie urządzenia i rozwiązane podczas planowanej inwestycji będą nowoczesne i bezpieczne – czego potwierdzeniem będą stosowne certyfikaty.</p>						
Prace planowane w ramach projektu	<table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <th style="text-align: center;">ZAKRES</th> </tr> <tr> <td>Wyrównanie terenu</td> </tr> <tr> <td>Zasianie trawy</td> </tr> <tr> <td>Zakup i montaż urządzeń zabawowych dla dzieci <ul style="list-style-type: none"> • piaskownica – szt. 1 • zjeżdżalnia – szt. 2 • huśtawki – szt. 5 • równoważnia – szt. 1 </td> </tr> <tr> <td>Ogrodzenie placu zabaw</td> </tr> <tr> <td>Zakup i montaż elementów dodatkowych <ul style="list-style-type: none"> • ławeczki drewniane • kosze na śmieci </td> </tr> </table>	ZAKRES	Wyrównanie terenu	Zasianie trawy	Zakup i montaż urządzeń zabawowych dla dzieci <ul style="list-style-type: none"> • piaskownica – szt. 1 • zjeżdżalnia – szt. 2 • huśtawki – szt. 5 • równoważnia – szt. 1 	Ogrodzenie placu zabaw	Zakup i montaż elementów dodatkowych <ul style="list-style-type: none"> • ławeczki drewniane • kosze na śmieci
ZAKRES							
Wyrównanie terenu							
Zasianie trawy							
Zakup i montaż urządzeń zabawowych dla dzieci <ul style="list-style-type: none"> • piaskownica – szt. 1 • zjeżdżalnia – szt. 2 • huśtawki – szt. 5 • równoważnia – szt. 1 							
Ogrodzenie placu zabaw							
Zakup i montaż elementów dodatkowych <ul style="list-style-type: none"> • ławeczki drewniane • kosze na śmieci 							
Harmonogram realizacji	I kwartał 2011 – II kwartał 2011						
Kwota końcowa	Kwota końcowa inwestycji 25000,00 PLN						

Plan Odnowy Miejscowości Dubeninki

i wskazanie źródła jej pozyskania	Źródła pozyskania: Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) – 18750,00 PLN Budżet JST – 6250,00 PLN
Beneficjenci ostateczni	➤ Mieszkańcy Dubeninek ➤ Turyści

PRIORYTET II	Rozwój i rozbudowa infrastruktury technicznej						
ZADANIE 2.1.	Uzupełnienie chodnika przy drodze krajowej 651						
Opis stanu istniejącego	Dubeninki przecina trasa drugorzędowa nr 651 Gołdap – Rutka – Tartak – Szypliszki. Ze względu na rangę ciągu komunikacyjnego charakteryzuje się on znacznym natężeniem ruchu kołowego. Pojazdy mechaniczne przejeżdżające przez miejscowość, ze względu na liczne zakręty oraz rzędy domostw przylegających do drogi, dysponują ograniczoną widocznością. W Dubeninkach wzdłuż drogi wojewódzkiej zbudowano chodnik jednak nie na wymaganej względami bezpieczeństwa długości. Pilnym zadaniem dla poprawy bezpieczeństwa mieszkańców wsi jest uzupełnienie ciągu komunikacji pieszej o brakujący odcinek.						
Prace planowane w ramach projektu	<table border="1"><thead><tr><th>ZAKRES</th></tr></thead><tbody><tr><td>Wykonanie dokumentacji technicznej</td></tr><tr><td>Wyrównanie i utwardzenie terenu</td></tr><tr><td>Zakup kostki brukowej, krawężników ograniczających, podsypki piaskowo-cementowej</td></tr><tr><td>Ułożenie kostki brukowej</td></tr><tr><td>Nadzór inwestorski</td></tr></tbody></table>	ZAKRES	Wykonanie dokumentacji technicznej	Wyrównanie i utwardzenie terenu	Zakup kostki brukowej, krawężników ograniczających, podsypki piaskowo-cementowej	Ułożenie kostki brukowej	Nadzór inwestorski
ZAKRES							
Wykonanie dokumentacji technicznej							
Wyrównanie i utwardzenie terenu							
Zakup kostki brukowej, krawężników ograniczających, podsypki piaskowo-cementowej							
Ułożenie kostki brukowej							
Nadzór inwestorski							
Harmonogram realizacji	I kwartał 2011 – IV kwartał 2011						
Kwota końcowa i wskazanie źródła jej pozyskania	Kwota końcowa inwestycji 24000,00 PLN Źródła pozyskania: Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) – 18000,00 PLN Budżet JST – 6000,00 PLN						
Beneficjenci ostateczni	➤ Mieszkańcy Dubeninek ➤ Turyści						

PRIORYTET II	Rozwój i rozbudowa infrastruktury technicznej
ZADANIE 2.2.	Budowa ciągu komunikacji pieszej Dubeninki-Łoje

Plan Odnowy Miejscowości Dubeninki

Opis stanu istniejącego	Dubeninki i Łoje zlokalizowane są w bezpośrednim sąsiedztwie. Jednak ze względu na niekorzystny układ istniejących powiązań drogowych możliwości komunikacyjne pomiędzy wydzielonymi jednostkami osadniczymi są w znacznym stopniu utrudnione. Miejscowa ludność przemieszcza się wyznaczoną przez siebie ścieżką gruntową, która stanowi najkrótsze powiązanie obydwu wsi. Ze względu na charakter występującego podłoża i umiejscowienie zwyczajowo przyjętego traktu na terenach podmokłych, niezbędne jest poczynienie działań inwestycyjnych zmierzających do budowy utwardzonego ciągu komunikacji pieszej pomiędzy Dubeninkami i Łojami.						
Prace planowane w ramach projektu	<table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td>ZAKRES</td> </tr> <tr> <td>Dokumentacja techniczna</td> </tr> <tr> <td>Roboty przygotowawcze i porządkowe</td> </tr> <tr> <td>Roboty ziemne (wyrównanie i utwardzenie terenu, wykonanie warstwy drenażowej)</td> </tr> <tr> <td>Wykonanie nawierzchni utwardzonej</td> </tr> <tr> <td>Nadzór budowlany</td> </tr> </table>	ZAKRES	Dokumentacja techniczna	Roboty przygotowawcze i porządkowe	Roboty ziemne (wyrównanie i utwardzenie terenu, wykonanie warstwy drenażowej)	Wykonanie nawierzchni utwardzonej	Nadzór budowlany
ZAKRES							
Dokumentacja techniczna							
Roboty przygotowawcze i porządkowe							
Roboty ziemne (wyrównanie i utwardzenie terenu, wykonanie warstwy drenażowej)							
Wykonanie nawierzchni utwardzonej							
Nadzór budowlany							
Harmonogram realizacji	III kwartał 2011 – IV kwartał 2011						
Kwota końcowa i wskazanie źródła jej pozyskania	Kwota końcowa inwestycji 70000,00 PLN Źródła pozyskania: Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) – 52500,00 PLN Budżet JST – 7500,00 PLN						
Beneficjenci ostateczni	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Mieszkańcy miejscowości: Dubeninki, Łoje ➤ Turyści 						

PRIORYTET II	Rozwój i rozbudowa infrastruktury technicznej				
ZADANIE 2.3.	Budowa kanalizacji sanitarnej				
Opis stanu istniejącego	W Dubeninki zlokalizowana jest oczyszczalnia ścieków o przepustowości 110 m ³ /dobę z odprowadzeniem do rzeki Bludzi poprzez rów melioracyjny. Zmodernizowana została w 2002 roku. Jest zlewnią nieczystości z miejscowości Dubeninki, Łoje, Zawiszyn i Rogajny. Dubeninki zostały podłączone do wybudowanego w 2003 roku kolektora tłoczego. Gospodarstwa indywidualne oraz zabudowa kolonijna, na terenie miejscowości, nie została włączona do zbiorczej sieci sanitarnej co wymaga poczynienia dalszych nakładów inwestycyjnych. Na obszarze wsi zaistniała duża dysproporcja pomiędzy ilością oddanych przyłączy wodociągowych (248) i przyłączy kanalizacyjnych (214).				
Prace planowane w ramach projektu	<table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td>ZAKRES</td> </tr> <tr> <td>Dokumentacja techniczna</td> </tr> <tr> <td>Roboty przygotowawcze i porządkowe</td> </tr> <tr> <td>Roboty ziemne (wykonanie wykopów, ułożenie podsypki pod rurociągi, zasypanie wykopów)</td> </tr> </table>	ZAKRES	Dokumentacja techniczna	Roboty przygotowawcze i porządkowe	Roboty ziemne (wykonanie wykopów, ułożenie podsypki pod rurociągi, zasypanie wykopów)
ZAKRES					
Dokumentacja techniczna					
Roboty przygotowawcze i porządkowe					
Roboty ziemne (wykonanie wykopów, ułożenie podsypki pod rurociągi, zasypanie wykopów)					

Plan Odnowy Miejscowości Dubeninki

	<p>Roboty instalacyjne (montaż przepompowni i studni, montaż przewodów wraz z przewiertami pod przeszkodami terenowymi, próby szczelności przewodów)</p> <p>Roboty drogowe (demontaż i odtworzenie nawierzchni)</p> <p>Nadzór budowlany</p>	
<p>Harmonogram realizacji</p>	<p>I kwartał 2011 – II kwartał 2012</p>	
<p>Kwota końcowa i wskazanie źródła jej pozyskania</p>	<p>Kwota końcowa inwestycji 1365000,00 PLN</p> <p>Źródła pozyskania: Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) – 1023750,00 PLN Budżet JST – 341250,00 PLN</p>	
<p>Beneficjenci ostateczni</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Mieszkańcy Dubeninek ➤ Turyści 	

<p>PRIORYTET II</p>	<p>Rozwój i rozbudowa infrastruktury technicznej</p>					
<p>ZADANIE 2.4.</p>	<p>Budowa publicznego parkingu przy cmentarzu parafialnym</p>					
<p>Opis stanu istniejącego</p>	<p>Cmentarz parafialny w Dubeninkach stanowi jedno z dwóch miejsc pochówku na terenie gminy. Zlokalizowany jest przy drodze wojewódzkiej nr 651. Brak parkingu stanowi poważny problem logistyczny w trakcie uroczystości pogrzebowych oraz świąt kościelnych.</p>					
<p>Prace planowane w ramach projektu</p>	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td data-bbox="438 1825 1106 1861" style="text-align: center;">ZAKRES</td> </tr> <tr> <td data-bbox="438 1861 1106 1897">Wykonanie dokumentacji technicznej</td> </tr> <tr> <td data-bbox="438 1897 1106 1933">Wyrównanie i utwardzenie terenu</td> </tr> <tr> <td data-bbox="438 1933 1106 2031">Zakup kostki brukowej, krawężników ograniczających, podsypki piaskowo-cementowej</td> </tr> </table>		ZAKRES	Wykonanie dokumentacji technicznej	Wyrównanie i utwardzenie terenu	Zakup kostki brukowej, krawężników ograniczających, podsypki piaskowo-cementowej
ZAKRES						
Wykonanie dokumentacji technicznej						
Wyrównanie i utwardzenie terenu						
Zakup kostki brukowej, krawężników ograniczających, podsypki piaskowo-cementowej						

Plan Odnowy Miejscowości Dubeninki

	<table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td>Ułożenie kostki brukowej</td> </tr> <tr> <td>Nadzór inwestorski</td> </tr> </table>	Ułożenie kostki brukowej	Nadzór inwestorski
Ułożenie kostki brukowej			
Nadzór inwestorski			
Harmonogram realizacji	III kwartał 2011 – IV kwartał 2011		
Kwota końcowa i wskazanie źródła jej pozyskania	<p>Kwota końcowa inwestycji 39000,00 PLN</p> <p>Źródła pozyskania: Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) – 29250,00 PLN Budżet JST – 9750,00 PLN</p>		
Beneficjenci ostateczni	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Mieszkańcy Dubeninek i okolicznych wsi ➤ Turyści 		

PRIORYTET II	Rozwój i rozbudowa infrastruktury technicznej						
ZADANIE 2.5.	Budowa parkingu przy ulicy Osiedlowej						
Opis stanu istniejącego	Ulica Osiedlowa stanowi miejsce lokalizacji wielu obiektów użyteczności publicznej (Szkoła Podstawowa i Gimnazjum, posterunek Straży Granicznej, bank, sklep spożywczo-przemysłowy), a ponadto stanowi drogę dojazdową do osiedla mieszkaniowego. Wynikiem zaistniałej sytuacji jest niedostateczna ilość powierzchni parkingowej.						
Prace planowane w ramach projektu	<table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td style="text-align: center;">ZAKRES</td> </tr> <tr> <td>Wykonanie dokumentacji technicznej</td> </tr> <tr> <td>Wyrównanie i utwardzenie terenu</td> </tr> <tr> <td>Zakup kostki brukowej, krawężników ograniczających, podsypki piaskowo-cementowej</td> </tr> <tr> <td>Ułożenie kostki brukowej</td> </tr> <tr> <td>Nadzór inwestorski</td> </tr> </table>	ZAKRES	Wykonanie dokumentacji technicznej	Wyrównanie i utwardzenie terenu	Zakup kostki brukowej, krawężników ograniczających, podsypki piaskowo-cementowej	Ułożenie kostki brukowej	Nadzór inwestorski
ZAKRES							
Wykonanie dokumentacji technicznej							
Wyrównanie i utwardzenie terenu							
Zakup kostki brukowej, krawężników ograniczających, podsypki piaskowo-cementowej							
Ułożenie kostki brukowej							
Nadzór inwestorski							
Harmonogram realizacji	III kwartał 2010 – IV kwartał 2010						
Kwota końcowa i wskazanie źródła jej pozyskania	<p>Kwota końcowa inwestycji 40000,00 PLN</p> <p>Źródła pozyskania: Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) – 30000,00 PLN Budżet JST – 10000,00 PLN</p>						
Beneficjenci ostateczni	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Mieszkańcy Dubeninek ➤ Turyści 						

PRIORYTET III	Wzrost przedsiębiorczości oraz wyrównywanie szans na rynku pracy
ZADANIE 3.1.	Szkolenia z zakresu zakładania, prowadzenia i finansowania działalności gospodarczej

Plan Odnowy Miejscowości Dubeninki

Opis stanu istniejącego	<p>Struktura działalności gospodarczej na terenie miejscowości Dubeninki w przeważającej mierze opiera się na sektorze usługowym, który stanowi 69% wszystkich podmiotów prowadzących działalność gospodarczą. Ponadto w ewidencji Urzędu Gminy Dubeninki zarejestrowanych jest 6 podmiotów handlowych oraz po 1 w sektorze produkcji i gastronomii.</p> <p>Rozwój funkcji turystycznej, szczególnie w zakresie tworzenia obiektów turystyki wiejskiej, oferujących miejsca noclegowe dla przyjezdnych korzystających z atrakcji gminy, spowodowałby zwiększenie liczby firm prowadzących działalność około turystyczną. Do tego potrzebne są jednak działania ukierunkowane na pobudzenie postaw przedsiębiorczych mieszkańców.</p>
Prace planowane w ramach projektu	<p>Szkolenia realizowane w pomieszczeniach GOK z zakresu:</p> <ul style="list-style-type: none">- zakładania i form prowadzenia działalności gospodarczej,- finansowania działalności gospodarczej ze środków publicznych, w tym Unii Europejskiej.
Beneficjenci ostateczni	<p>➤ Mieszkańcy Dubeninek</p>

PRIORYTET IV	Rolnictwo
ZADANIE 4.1.	Szkolenia zawodowe dla osób pracujących w rolnictwie
Opis stanu istniejącego	<p>W celu podniesienia jakości produkcji, rolnicy z Dubeninek powinni nieustannie wzbogacać wiedzę nt. kierunków rozwoju gospodarstw rolnych i możliwości pozyskania na te działania środków, zarówno krajowych jak i pochodzących z Unii Europejskiej.</p>
Prace planowane w ramach projektu	<p>Szkolenia dla osób zatrudnionych w rolnictwie prowadzone w GCK nt.:</p> <ul style="list-style-type: none">- organizacji i funkcjonowania grup producentów rolnych,- aktualnych regulacji prawnych dla sektora rolnego,- dopłat do paliwa rolniczego,- rent strukturalnych,- ochronie roślin,- zalesiania gruntów rolnych,- udzielania pożyczek na tworzenie stanowisk pracy,- nowych technologii w produkcji roślinnej na potrzeby przemysłowe- wykorzystania odnawialnych źródeł energii,- ubezpieczeń w rolnictwie,- praktycznego szkolenia z wykorzystania komputera i programów komputerowych w gospodarstwie rolnym, rachunkowości rolnej, kalkulacji rolniczych,- zasad opodatkowania w rolnictwie,- rolnictwa ekologicznego,- zasad finansowania działalności rolniczej ze funduszy unijnych.
Beneficjenci ostateczni	<p>➤ Rolnicy z gminy Dubeninki, w szczególności rolnicy z Dubeninek</p>

Plan Odnowy Miejscowości Dubeninki

PRIORYTET IV	Rolnictwo
ZADANIE 4.2.	Modernizacja gospodarstw rolnych
Opis stanu istniejącego	Infrastruktura techniczna gospodarstw rolnych w Dubeninkach wymaga modernizacji, by móc dostosować produkcję do wymogów dotyczących ochrony środowiska naturalnego, standardów sanitarnych, bezpieczeństwa i higieny pracy oraz warunków utrzymania zwierząt. Niezbędne jest wsparcie inwestycyjne w gospodarstwach rolnych.
Prace planowane w ramach projektu	Modernizacja gospodarstw rolnych: 1. budowa, przebudowa, remont połączony z modernizacją obiektów służących do produkcji rolnej oraz przechowywania, przygotowania do sprzedaży produktów rolnych lub sprzedaży bezpośredniej wraz z zakupem infrastruktury, 2. zakup i instalacja maszyn, wyposażenia do produkcji rolnej, przechowywania, uprawy, suszenia, magazynowania oraz przygotowania do sprzedaży, spełniających normy i standardy UE. 3. zakup gruntów rolnych i nieruchomości, 4. zakładanie i modernizację sadów i plantacji wieloletnich, w tym plantacji roślin ekologicznych, łącznie z ogrodzeniem i wyposażeniem w urządzenia techniczne, 5. budowa elementów infrastruktury technicznej wpływających bezpośrednio na warunki prowadzenia działalności rolniczej.
Beneficjenci ostateczni	➤ Rolnicy z gminy Dubeninki, w szczególności rolnicy z Dubeninek

PRIORYTET IV	Rolnictwo
ZADANIE 4.3.	Grupy producentów rolnych
Opis stanu istniejącego	Istotnym elementem dostosowywania się polskiego rolnictwa do wymogów gospodarki rynkowej jest organizacja rynku produktów rolnych i dostosowanie produkcji do wymagań odbiorcy pod względem jakości, ilości i asortymentu, z jednoczesnym stosowaniem zasad ochrony środowiska na wszystkich etapach produkcji, przechowywania i dystrybucji produktów rolnych. Wdrażane mechanizmy pozwalają rolnikom poprawiać ekonomiczną efektywność gospodarowania, a konsumentom zapewniają dobry jakościowo i stosunkowo tani produkt. W Dubeninkach nie ma na dzień dzisiejszy grup producentów rolnych w rozumieniu przepisów ustawy z 15 września 2000r. o grupach producentów rolnych. Rolnicy z Dubeninek mają małą wiedzę dotyczącą tej tematyki i możliwości jakie niosą ze sobą grupy producenckie (wspieranie grup w pierwszym okresie ich funkcjonowania, zarówno ze środków marszałka województwa warmińsko-mazurskiego jak i z funduszy unijnych).
Prace planowane w ramach projektu	- tworzenie grup producentów rolnych.
Beneficjenci ostateczni	➤ Rolnicy z gminy Dubeninki, w szczególności rolnicy z Dubeninek

Plan Odnowy Miejscowości Dubeninki

PRIORYTET IV	Rolnictwo
ZADANIE 4.4.	Płatności rolnośrodowiskowy
Opis stanu istniejącego	W Dubeninkach promocja produkcji rolniczej przyjaznej dla środowiska wykraczającej poza zwykłą dobrą praktykę, jest niedostateczna. Uwzględniając zagrożenia jakie niesie ze sobą intensyfikacja rolnictwa oraz wartość przyrodniczą obszaru należy włączyć jak najwięcej producentów rolnych do programów rolnośrodowiskowych.
Prace planowane w ramach projektu	Wprowadzenie w miejscowości Dubeninek pakietów rolnośrodowiskowych: <ul style="list-style-type: none"> - rolnictwo zrównoważone, - rolnictwo ekologiczne, - ekstensywne trwałe użytki zielone, - ochrona cennych siedlisk przyrodniczych, - zachowanie lokalnych odmian roślin uprawnych, - ochrona lokalnych ras zwierząt gospodarskich, - ochrona gleb i wód, - strefy buforowe.
Beneficjenci ostateczni	➤ Rolnicy z Dubeninek

PRIORYTET IV	Rolnictwo
ZADANIE 4.5.	Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej i reorientacja zawodowa
Opis stanu istniejącego	Mechanizmy rynkowe wymuszają zmiany strukturalne sektora rolnego w kierunku koncentracji produkcji w grupie o największym potencjale ekonomicznym. W przypadku gospodarstw niskotowarowych postępować będzie proces dywersyfikacji źródeł dochodu w kierunkach nierolniczych.
Prace planowane w ramach projektu	Szkolenia organizowane w ramach GCK: <ol style="list-style-type: none"> 1. szkolenia z zakresu tworzenia firm i prowadzenia działalności gospodarczej oraz zasad korzystania ze wsparcia UE 2. wsparcie inwestycji związanych z rozpoczęciem lub rozwojem działalności pozarolniczej przez rolników i członków ich rodzin, w dziedzinie: <ul style="list-style-type: none"> - usług dla rolnictwa lub leśnictwa, - usług dla ludności, - drobnej wytwórczości, - rzemiosła lub rękodzieła, - usług budowlanych oraz robót instalacyjnych, - turystyki wiejskiej oraz usług związanych ze sportem, rekreacją i wypoczynkiem, - działalności transportowej. W przypadku osób odchodzących z rolnictwa należy dostosowywać kwalifikacje zawodowe tych osób w kierunku potrzeb rynku pracy. Szczególną rolę w tym procesie odgrywają szkolenia i doradztwo zawodowe finansowane ze środków publicznych, w tym ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.
Beneficjenci ostateczni	➤ Rolnicy i domownicy ubezpieczeni w KRUS oraz osoby zatrudnione w rolnictwie.

11. Społeczna analiza zapotrzebowania

Prace związane z przygotowaniem Planu Odnowy Miejscowości zostały oparte o konsultacje społeczne mające na celu poznanie opinii mieszkańców wsi na temat najważniejszych problemów społecznych oraz kierunków odnowy i dalszego rozwoju Dubeninek.

Spośród wszystkich ankietowanych 100 % wyraziło przekonanie że w Dubeninkach należy realizować działania związane z odnową wsi. Spośród respondentów 90,9 % uważa działania zawarte w Planie Odnowy Miejscowości za zdecydowanie właściwie wskazane, natomiast 9,1 % stwierdziło, że przedstawione działania są raczej właściwe.

Według badanych mieszkańców Dubeninek najważniejszymi problemami występującymi na terenie wsi są bezrobocie oraz niewystarczająca dostępność komunikacyjna i zły stan dróg (w ankiecie wskazano siedem obszarów problemowych, które zostały ocenione w skali od 1 do 7 z czego wyciągnięto średnią punktową w zaokrągleniu do dziesiętnych wartości).

Problemy występujące na terenie wsi (średnia ocena):

- bezrobocie - 5,8
- niewystarczająca dostępność komunikacyjna i zły stan dróg - 4,7
- słabo rozwinięta infrastruktura - 4,0
- niewłaściwe zagospodarowanie przestrzeni publicznej (świetlice, place zabaw, boiska sportowe, ogólnodostępne miejsca spotkań itp.) - 3,9
- słaby rozwój sektora prywatnego - 3,7
- patologie społeczne - 3,5
- brak form kultywowania tradycji - 2,9

Spośród działań inwestycyjnych zawartych w Planie Odnowy Miejscowości najwyżej oceniona została potrzeba wynikająca z adaptacji starej kotłowni na potrzeby świetlicy wiejskiej oraz budowy ogólnodostępnego placu zabaw (w ankiecie wskazano dziesięć inwestycji, które zostały ocenione w skali od 1 do 10 z czego wyciągnięto średnią punktową w zaokrągleniu do dziesiętnych wartości).

Potrzeby inwestycyjne na terenie wsi (średnia ocena):

- adaptacja starej kotłowni na potrzeby świetlicy wiejskiej - 6,8
- budowa ogólnodostępnego placu zabaw - 6,7
- modernizacja budynku Gminnego Centrum Kultury - 6,0

Plan Odnowy Miejscowości Dubeninki

- doposażenie sprzętowe Gminnego Centrum Kultury - 5,9
- modernizacja sali gimnastycznej - 5,6
- budowa publicznego parkingu przy ulicy osiedlowej - 5,3
- uzupełnienie chodnika przy drodze wojewódzkiej 651- 5,1
- inwestycje z zakresu gospodarki ściekowej - 4,6
- budowa publicznego parkingu przy cmentarzu komunalnym - 4,5
- budowa ciągu komunikacji pieszej Dubeninki – Łoje - 4,0

90,9 % mieszkańców wsi stwierdziło, że realizacja działań szkoleniowych zawartych w Planie Odnowy Miejscowości przyczyni się do poprawy warunków życia mieszkańców wsi, przeciwnego zdania było 9,1 % ankietowanych.

Wszystkie działania zawarte w Planie Odnowy Miejscowości Dubeninki zostały wskazane przez mieszkańców wsi i stanowią wyraz ich potrzeb. Informacje otrzymane na drodze społecznej analizy zapotrzebowania zostały zestawione z możliwościami inwestycyjnymi gminy (środki finansowe, wymogi prawa, dostępne obiekty i grunty itp.) w celu sporządzenia harmonogramu wdrażania wydzielonych zadań.

12. Sposób monitorowania, oceny i komunikacji społecznej

Monitoring stopnia wykonania zadań przewidzianych w Planie Odnowy Miejscowości będzie realizowany przez Radę Sołecką wsi, Sołtysa oraz Gminę Dubeninki poprzez:

- analizę budżetu Gminy i stopnia wykonania poszczególnych zadań,
- sprawozdania z wykonania budżetu,
- dokumentację z odbioru robót inwestycyjnych.

Informacje o podejmowanych działaniach będą publikowane za pośrednictwem:

- tablicy informacyjnej we wsi Dubeninki,
- lokalne media.

Komunikacja i wymiana opinii nt. postępów realizacji zadań oraz planowanych przedsięwzięć będzie się odbywała podczas spotkań wiejskich. Każdy pełnoletni mieszkaniec Dubeninek będzie uprawniony do monitorowania zakresu oraz stopień wdrażania planu.

Kontakt pomiędzy wsią a Gminą będzie zachowany poprzez Sołtysa oraz aktywnych mieszkańców miejscowości

Plan rozwoju wsi Dubeninki powstał przy współudziale mieszkańców miejscowości, Rady Sołeckiej oraz władz gminy.

Wypracowane priorytety i zadania są wynikiem konsultacji społecznych i stanowią dobro wspólne, którego realizacja leży w interesie Stron.

Spis tabel i fotografii

	Strona
Fot. 1. Cmentarz wojenny w Dubeninkach	14
Fot. 2. Zabytkowy Cmentarz grzebalny w Dubeninkach	15
Fot. 3. Kościół neogotycki w Dubeninkach	15
Fot. 4. Układ przestrzenny miejscowości	12
Fot. 5. Róże – kowalstwo artystyczne	23
Fot. 6. Warsztaty rękodzielnicze	24
Fot. 7. Zespół śpiewaczy Rominczanie	25
Fot. 8. Dubeninki, Ośrodek Zdrowia	25
Fot. 9. Budynek szkoły w Dubeninkach	27
Fot. 10. Krajobraz okolic Dubeninek	30
Fot. 11. Po lewej jez. Przerośl, po prawej jez. Czarne	32
Fot. 12. Ścieżka dydaktyczna na terenie Puszczy	38
Tabela nr 1. Liczba mieszkańców Dubeninek w latach 2002-2006	17
Tabela nr 2. Struktura wiekowa ludności według grup ekonomicznych	18
Tabela nr 3. Gospodarka wodno-ściekowa na obszarze Dubeninek	41
Rys.1. Podbój Prus Wschodnich w XIII wieku	8
Rys.2. Mapa przedstawiająca połączenia kolejowe	13
Rys.3. Lokalizacja Dubeninki	6